Syddansk Universitet
Juridisk institut (Cand.jur.)

Afleveringsdato:
1. juni 2026

Tilståelsesrabatten i dansk ret

The plea discount in Danish law

Specialeprojekt

Antal anslag: 139.971 tegn inkl. mellemrum og fodnoter

Maria Reinewald Christensen
2. oktober 1997

Vejleder:
Morten Kjær, lektor

Abstract

This thesis examines how sentence mitigation for confessions is regulated in Danish law and how section 82(1), no. 9, of the Danish Penal Code should be interpreted and applied following the 2024 amendment.

The inquiry is structured around four questions: the purpose of the provision, its content and scope, the significance of the Supreme Court's judgments of 15 May 2025 for later case law, and the extent to which the expanded confession discount gives rise to concerns of legal certainty in sentencing.

The thesis is primarily doctrinal in method, supplemented by legal-historical, comparative and legal-policy perspectives. It draws on legislation, preparatory works, selected case law, and a comparative perspective from Norwegian law.

The historical analysis traces the development of confession as a mitigating factor from the Penal Code of 1866, through the 1930 and 2004 reforms, to the present rule. The analysis shows that the 2024 amendment marks a clear shift from the earlier requirement of voluntary self-reporting and full confession to a broader model under which a confession generally counts in mitigation, even where the offender has not turned oneself in and even where the confession is only partial. At the same time, its weight still depends on a specific assessment of timing, character and actual significance for the handling of the case.

A central finding is that the present provision is driven chiefly by considerations of judicial economy. A confession may reduce investigative burdens, narrow the evidentiary issues, shorten the main hearing, and in some cases permit disposal as a confession case under section 831 of the Administration of Justice Act.

Yet the thesis also shows that this rationale cannot stand alone. The Supreme Court's judgments of 15 May 2025 have given the provision practical structure by establishing six guiding categories and indicative starting points for sentence reductions, thereby increasing transparency and predictability. Subsequent case law nevertheless reveals difficult boundary questions, especially in distinguishing between confessions that

materially save investigative resources and confessions that merely have limited procedural value. The analysis further demonstrates that the nature and seriousness of the offence, broader law-enforcement considerations, and the stage at which a confession is made may reduce or exclude any discount, most clearly in serious integrity offences and, as a clear starting point, where confession is first made on appeal.

The comparison with Norwegian law shows both common ground and divergence: both systems attach weight to timing and procedural importance, but Norwegian law places greater emphasis on the position of the victim and on confession as an expression of responsibility.

Overall, the thesis concludes that the current Danish regulation largely serves its process economic purpose without, in itself, undermining legal certainty, but only if the courts continue to treat confession discount as a concrete sentencing assessment rather than as a general reward for pleading guilty. The remaining boundary problems point to a need for legislative clarification, as they are otherwise left to judicial interpretation.

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1: Indledning 7

1 Introduktion 7

2 Problemformulering 8

3 Emneafgrænsning 8

4 Internationale forpligtelser og EMRK 11

5 Opgavens struktur 13

Kapitel 2: Metoder og retskilder 15

1 Metoder 15

1.1 Den retsdogmatiske metode 15

1.2 Den retshistoriske metode 15

1.3 Den komparative metode 16

1.4 Den retspolitiske metode 17

2 Retskilder 18

2.1 Lovgivning 18

2.2 Retspraksis 19

2.3 Andre retskilder 19

3 Retskildesøgning 20

3.1 Lovgivning 20

3.2 Retspraksis 21

3.3 Andre retskilder 23

Kapitel 3: Den historiske udvikling af tilståelse som en formildende omstændighed 25

1 Almindelig borgerlig Straffelov af 1866 25

2 Borgerlig Straffelov af 1930 28

3 Lovændringen i 2004 30

4 Delkonklusion 32

Kapitel 4: Tilståelsesrabatten i dag 34

1 Ordlyd og anvendelsesområde 34

2 Hensynene bag 35

3 Betydning for strafudmålingen 37

4 Tilståelsessager og det procesøkonomiske hensyn 38

5 Delkonklusion 40

Kapitel 5: Tilståelsesrabatten i praksis 41

1 Højesterets fastlæggelse af rammerne for tilståelsesrabat 41

1.1 Kategoriseringens rækkevidde 42

2 Højesterets kategorier 44

2.1 Selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse 45

2.2 Politiet spares for en længere efterforskning, og sagen kan fremmes som tilståelsessag 46

2.3 Tilståelsessag hvor politiet ikke spares for en længere efterforskning 48

2.4 Væsentlig betydning for hovedforhandlingens omfang 49

2.5 Vis betydning for sagens afvikling 51

2.6 Tilståelse under anke 52

2.7 Sager og sagsområder, hvor procesøkonomiske hensyn ikke i sig selv kan begrunde tilståelsesrabat 54

3 Højesterets rammer og deres anvendelse i praksis 56

3.1 Højesterets rammer som begrundelse 56

3.2 Afgrænsningen mellem tilståelsens tidspunkt og dens faktiske procesøkonomiske betydning 58

3.3 Afgrænsningen mellem hensynet til procesøkonomi og retshåndhævelse 61

3.4 Afgrænsningen mellem tilståelse under anke og retssikkerhed 63

4 Delkonklusion 65

Kapitel 6: Den norske tilståelsesrabat som perspektiv 67

2 Tilståelsesrabat i Norge 67

2.1 Det retlige grundlag 67

2.2 Tilståelsesrabattens hensyn 69

2.3 Domstolenes skøn 70

3 Delkonklusion *72*

Kapitel 7: Retspolitiske perspektiver **74**

1 Procesøkonomi som begrundelse *74*

2 Samspillet mellem lovgiver og domstolene *76*

3 Tilståelser i grove sager *77*

4 Incitamentet til at tilstå *79*

5 Delkonklusion *79*

Kapitel 8: Konklusion **81**

Litteraturliste **83**

Dansk lovgivning *83*

Norsk lovgivning: *84*

Retspraksis *84*

Litteratur *85*

Bilag **87**

Bilag 1: Identificerede domme omhandlende tilståelsesrabat *87*

Kapitel 1: Indledning

1 Introduktion

Specialet omhandler straffelovens[1] § 82, stk. 1, nr. 9, om tilståelsesrabat, herunder formål, indhold og anvendelsesområdet i dansk ret.

Ved lov nr. 661 af 11. juni 2024 blev bestemmelsen ændret, således at det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed, at sigtede[2] har tilstået.[3] Herved er det ikke længere en betingelse for bestemmelsens anvendelse, at sigtede har angivet sig selv, eller at tilståelsen er fuldstændig, selv om disse forhold fortsat kan tale for en mere betydelig strafnedsættelse.[4]

Højesteret[5] afsagde den 15. maj 2025 to domme[6] om anvendelsesområdet for den nyaffattede bestemmelse: I sag 99/2024 opstillede HR de overordnede rammer for tilståelsesrabatten, og i sag 100/2024 anvendte HR disse rammer på spørgsmålet om tilståelse afgivet under anken.

På den ene side har tilståelsesrabatten et procesøkonomisk sigte, idet en tidlig tilståelse kan medføre, at flere sager fremmes som tilståelsessager og dermed reducerer ressourceforbruget i straffesagskæden.[7] På den anden side rejser tilståelsesrabatten retssikkerhedsmæssige spørgsmål om, hvordan det kan retfærdiggøres, at to sigtede, der har begået samme kriminalitet, kan idømmes forskellig straf, når en tilståelse ikke i sig selv ændrer den begåede kriminalitets karakter eller grovhed.

Dette leder frem til specialets problemformulering:

---

[1] Herefter: strfl
[2] Sigtede anvendes som en samlet betegnelse for gerningsperson, sigtede og tiltalte
[3] Lov (herefter: L) 2024-06-11 nr. 661, § 2
[4] Folketingstidende (herefter: FT) 2023-24, tillæg (herefter: T) A, lovforslag (herefter LF). nr. L 115, s. 107
[5] Herefter: HR
[6] Sag 99/2024 og Sag 100/2024
[7] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 10 og s. 29

2 Problemformulering

Hvordan er tilståelsesrabat reguleret i dansk ret, og hvordan fortolkes og anvendes straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, i praksis?

For at besvare ovenstående problemformulering undersøges følgende underspørgsmål:

1) Hvad er bestemmelsens formål?
2) Hvad er bestemmelsens indhold og anvendelsesområde?
3) Hvilken betydning har Højesterets domme af 15. maj 2025 for den efterfølgende praksis om tilståelsesrabat?
4) I hvilket omfang rejser bestemmelsen retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved strafudmålingen?

Underspørgsmålene er opbygget således, at der først redegøres for bestemmelsens formål, indhold og anvendelsesområde. Herefter undersøges det, hvilken betydning HRs domme af 15. maj 2025 har haft for den efterfølgende praksis om tilståelsesrabat.

Underspørgsmålene danner samlet grundlag for at besvare den overordnede problemformulering, idet de belyser bestemmelsens retlige rammer, dens praktiske anvendelse og retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, som tilståelsesrabatten kan give anledning til. På den baggrund vurderes det, om den gældende regulering realiserer sit procesøkonomiske formål uden at svække hensynet til retssikkerheden.

3 Emneafgrænsning

Specialet indeholder en retsdogmatisk analyse af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, om tilståelsesrabat med fokus på bestemmelsens fortolkning og anvendelse i lyset af lov nr. 661 af 11. juni 2024. Af hensyn til opgavens omfang afgrænses specialet til en analyse af tilståelsesrabatten, hvorfor der ikke foretages en generel gennemgang af de øvrige

formildende omstændigheder i strfl. § 82, stk. 1, nr. 1–8, og nr. 10–13.[8] Af samme grund inddrages de øvrige strafudmålingsbestemmelser i strfl. kap. 10 ikke nærmere.[9]

Bestemmelsen om tilståelsesrabat kan kobles til reglerne om tilståelsessager i retsplejelovens[10] § 831. Dette inddrages i det omfang, den er relevant for vurderingen af tilståelsens vægt efter strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, men gennemgås ikke udtømmende.[11]

Af pladsmæssige hensyn fokuseres der hovedsageligt på lovens forarbejder i form af fremsatte lovforslag, bemærkninger, betænkninger og udtalelser i tilknytning til lovforslagene, for at belyse bestemmelsens tiltænkte anvendelsesområde. Forhandlinger er således fravalgt og gennemgås ikke nærmere, mens øvrige forarbejder inddrages i det omfang, de vurderes relevante for forståelsen af bestemmelsens udvikling, formål og anvendelsesområde.

Derudover indeholder specialet en retsdogmatisk analyse af udvalgt retspraksis med henblik på at belyse, hvilke momenter domstolene tillægger vægt ved anvendelsen af tilståelsesrabat.

Ved udvælgelsen af retspraksis er der foretaget en samlet identificering af domme om tilståelsesrabat. For at undersøge det mest aktuelle billede af retspraksis afgrænses praksis til efter HRs domme af 15. maj 2025. Dommene udgør centrale præjudikater for anvendelsen af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, idet HR her opstillede de overordnede rammer for bestemmelsens anvendelse. Praksis i perioden fra lovændringen den 11. juni 2024 og frem til 15. maj 2025 inddrages derfor ikke, idet denne praksis ikke i samme omfang tager stilling til HRs systematik.

De identificerede domme er systematiseret i bilag med henblik på at skabe et samlet overblik over praksis på området. Dommene er systematiseret efter bl.a. tilståelsens

[8] :Madsen, Lasse Lund m.fl. (2023): Strafferet 2, 5. udgave, Djøf Forlag, s. 107
[9] :Elholm, Thomas m.fl. (2023): Kommenteret straffelov – Almindelig del, 12. Udgave, Djøf Forlag, s. 581–646
[10] Herefter: rpl
[11] :Bormann, s. 483–497

tidspunkt, tilståelsens karakter, tilståelsens betydning for sagen, HRs kategori og den udmålte strafreduktion.

På trods af afgrænsning findes der fortsat en større mængde retspraksis, hvorfor det ikke er alle identificerede domme, der er udvalgt til særskilt analyse.

Domme, der alene anvender kategorierne uden at rejse særlige fortolknings- eller afgrænsningsspørgsmål, er alene medtaget i bilaget. Derimod er der udvalgt domme, der belyser særlige spørgsmål ved anvendelsen af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9. Det omfatter navnlig domme om grænsedragningen mellem HRs kategorier, og domme hvor tilståelsesrabat som udgangspunkt ikke gives. Ved udvælgelsen er der derudover lagt vægt på karakteren af tilståelsen, herunder om der er tale om en fuld eller delvis tilståelse, om tilståelsen er afgivet tidligt eller sent i straffesagskæden, og om tilståelsen foreligger i en tilståelsessag, afgives under hovedforhandling eller i forbindelse med anke.

Specialet inddrager samtlige identificerede Højesteretsdomme på området, idet HR i disse sager tager stilling til strafudmålingen og anvendelsen af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9. Derudover er der udvalgt retspraksis, der indeholder domsafsigelser i 1. og 2. instans, idet denne praksis bidrager til et mere nuanceret billede af, hvordan de forskellige instanser anvender tilståelsesrabatten.

Endvidere indeholder specialet en retshistorisk gennemgang af udviklingen af reglerne om tilståelsesrabat i dansk ret i perioden fra 1866 til den 20. maj 2026, henset til specialets afleveringsfrist.

Den gældende regulering af tilståelsesrabatten kan spores tilbage til Almindelig borgerlig Straffelov af 1866, hvorfor den historiske gennemgang omfatter bestemmelsens udgangspunkt i 1866, videreførelsen i Borgerlig Straffelov af 1930 samt de senere vedtagne ændringer i strfl. i 2004 og 2024 med henblik på at skabe en bredere forståelse af tilståelsesrabattens baggrund og de hensyn, der har begrundet tilståelsesrabat som en formildende omstændighed.

Den retshistoriske gennemgang afgrænses til de endeligt vedtagne ændringer af bestemmelsen og de forarbejder, der vurderes nødvendige for at belyse bestemmelsens

udvikling og formål. Samtlige lovudkast og ikke-vedtagne lovændringer forud for de endeligt vedtagne ændringer inddrages derfor ikke udtømmende, men alene i det omfang, det findes nødvendigt for at belyse bestemmelsens udvikling, baggrund og formål.

Yderligere indeholder specialet en komparativ analyse af norsk ret med henblik på at perspektivere den danske regulering af tilståelsesrabat hertil. Norsk ret er valgt som sammenligningsgrundlag, idet Norge bygger på et nært beslægtet retssystem, men samtidig har en anden regulering af tilståelsens betydning ved strafudmålingen, hvilket giver et egnet grundlag for at belyse ligheder og forskellige i reguleringen.[12]

Den komparative analyse har ikke til formål at give en udtømmende fremstilling af norsk ret, men afgrænses til de dele af den norske regulering, der er relevante for vurderingen af den danske regulering, herunder det retlige grundlag, de bærende hensyn og domstolenes skøn ved anvendelsen af tilståelsesrabat.

Specialet indeholder afslutningsvis en retspolitisk diskussion af den danske tilståelsesrabat. Diskussionen tager udgangspunkt i specialets retsdogmatiske analyse i kap. 4 og 5, den efterfølgende praksis efter HRs domme af 15. maj 2025 og perspektiveringen til Norges tilståelsesrabat i kap 6. Formålet er at vurdere, om den gældende regulering udgør en hensigtsmæssig balance mellem hensynet til procesøkonomi og hensynet til retssikkerhed ved strafudmålingen.

4 Internationale forpligtelser og EMRK

Specialet indeholder ikke en selvstændig analyse af Danmarks internationale forpligtelser, herunder menneskerettighedsforpligtelser, idet en sådan vurdering vil forudsætte en bred analyse af frivilligheden bag tilståelser og praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol[13]. Dette gælder navnlig i forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions[14] art. 6 om retten til retfærdig rettergang.[15]

[12] Evald, s. 187
[13] Herefter: EMD
[14] Herefter: EMRK
[15] LBK. 2022-01-26 nr. 138

EMRK er en del af dansk ret, hvorfor dansk ret skal fortolkes i overensstemmelse hermed.[16] EMRK art. 6 indebærer bl.a. adgang til domstolsprøvelse og en række processuelle garantier, herunder krav om, at straffesager afgøres af en uafhængig og upartisk domstol.[17]

Det fremgår af praksis fra EMD, at ordninger svarende til plea bargaining eller straflempelse ved tilståelse ikke i sig selv er uforenelige med EMRK art. 6. Der er således ikke noget betænkeligt ved, at en tiltalt modtager en mildere straf som følge af en forudgående skylderkendelse eller et samarbejde med anklagemyndigheden eller politiet.[18] Sådanne ordninger kan give væsentlige fordele i form af hurtigere afgørelser af straffesager og reducere arbejdsbyrden for domstole, anklagemyndighed og forsvarere. EMD har endvidere peget på, at sådanne ordninger kan være et effektivt værktøj mod korruption og organiseret kriminalitet, ligesom ordningerne kan bidrage til at reducere antallet af idømte straffe og antallet af indsatte, hvis de anvendes korrekt.[19]

EMD understreger imidlertid, at sådanne ordninger indebærer, at den sigtede i realiteten giver afkald på en række processuelle rettigheder.[20] Dette er alene foreneligt med EMRK art. 6, hvis tilståelsen eller aftalen accepteres på et fuldt oplyst grundlag, afgives frivilligt og undergives tilstrækkelig domstolskontrol.[21]

Spørgsmålet om tilståelsens frivillighed og det processuelle grundlag for skylderkendelsen er dermed centralt i vurderingen efter EMRK art. 6. En nærmere analyse heraf falder uden for specialets rammer, idet det vil forudsætte en selvstændig undersøgelse af frivillighedskravet, de omstændigheder, hvorunder tilståelsen fremkommer, og hvordan domstolene kontrollerer disse forhold. På den baggrund

[16] Harmer, s. 71
[17] Rytter, s. 474, s. 477 og s. 482–483
[18] Natsvlishvili og Togonidze v. Georgien (2014), pr. 90
[19] Ibid
[20] Navalnyy and Ofitserov v. Russia (2016), pr. 100
[21] Natsvlishvili og Togonidze v. Georgien (2014), pr. 91–92

inddrages spørgsmålet om Danmarks internationale forpligtelser ikke nærmere i specialet.[22]

5 Opgavens struktur

Specialet er struktureret i otte kapitler med det overordnede formål at undersøge og analysere strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, for at besvare specialets problemformulering. Nedenfor gives en kort oversigt over indholdet af de enkelte kapitler.

Ud over indeværende kap. 1, som omfatter en introduktion til tilståelsesrabatten, specialets problemformulering og emnets afgrænsning, vil det efterfølgende kap. 2 præsentere de anvendte metoder og valgte retskilder til belysning af specialets problemformulering.

Kap. 3 indeholder en retshistorisk analyse af tilståelsesrabattens historiske udgangspunkt i 1866 og dens videre udvikling frem til i dag. Den historiske udvikling leder frem til kap. 4, der indeholder en retsdogmatisk analyse af tilståelsesrabatten i strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, i dag, herunder bestemmelsens indhold, anvendelsesområde og formål i gældende ret.

Kap. 5 indeholder en særskilt analyse af Højesterets dom[23] af 15. maj 2025 i sag 99/2024 og analyse af udvalgt retspraksis på området for at belyse, hvilke momenter domstolene tillægger vægt ved anvendelsen af tilståelsesrabatten, herunder de afgrænsnings- og fortolkningsspørgsmål, som systematiseringen giver anledning til i praksis.

Kap. 6 indeholder en komparativ analyse af tilståelsesrabatten i dansk og norsk ret for at perspektivere den danske løsning og de tilhørende retssikkerhedsmæssige problemstillinger til et nært beslægtet retssystem. Dette leder frem til kap. 7, der indeholder en retspolitisk diskussion af, hvilke retssikkerhedsbetragtninger tilståelsesrabatten giver anledning til. Diskussionen tager udgangspunkt i de forudgående

[22] :Lorenzen, Peer mfl. (2011): Den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 1–9, Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, s. 363–626 og Rytter, kap. 15
[23] Herefter: H.D.

analyser og vurderer, om den gældende regulering udgør en hensigtsmæssig balance mellem hensynet til procesøkonomi og hensynet til retssikkerhed.

Afslutningsvist indeholder kap. 8 specialets konklusion.

Kapitel 2: Metoder og retskilder

1 Metoder

Til besvarelse af specialets problemformulering anvendes primært den retsdogmatiske metode og i mindre udstrækning den retshistoriske metode, den komparative metode og den retspolitiske metode.

1.1 Den retsdogmatiske metode

Specialets overordnede formål er at undersøge anvendelsesområdet for strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, og det er således et spørgsmål om at undersøge og fastlægge gældende ret, hvorfor det er relevant at anvende den retsdogmatiske metode.[24]

Den retsdogmatiske metode omfatter en systematisk analyse og fortolkning af relevante retskilder for at udlede og beskrive gældende ret (de lege lata).[25] Metoden anvendes til fortolkning af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, herunder bestemmelsens ordlyd, formål og kontekst samt til analyse af retspraksis om bestemmelsens anvendelsesområde. Dette søges fastlagt gennem analyse og fortolkning af bestemmelsen, lovens forarbejder og retspraksis.[26] Herved tilvejebringes grundlaget for besvarelsen af specialets problemformulering.

Den retsdogmatiske metode tager udgangspunkt i retskilderne, idet disse udgør grundlaget for at beskrive gældende ret.[27] På den baggrund vil det i afsnit 2 blive uddybet nærmere, hvilke retskilder der er anvendt, samt hvorfor.

1.2 Den retshistoriske metode

Der inddrages i mindre udstrækning historiske retskilder med henblik på at belyse, hvordan tilståelse som formildende omstændighed har været reguleret i dansk ret, og hvordan strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, har udviklet sig frem til den nuværende ordlyd. Da det er

[24] Blume, s. 32
[25] Tvarnø , s. 55
[26] Blume, s. 293
[27] Ibid, s. 175

et spørgsmål om at klarlægge tidligere gældende ret, er det relevant at anvende den retshistoriske metode.[28]

Den retshistoriske metode anvendes i specialet med et retsdogmatisk sigte, idet formålet er at klarlægge, hvad der tidligere har været gældende ret, og hvordan bestemmelsen har udviklet sig gennem lovændringer og praksis.[29] Dette søges fastlagt gennem analyse og fortolkning af relevante love, lovforslag og bemærkninger hertil frem til den nugældende regulering.

Den retshistoriske metode understøtter endvidere den retsdogmatiske analyse, idet den retshistoriske udvikling af tilståelsesrabatten bidrager til en bredere forståelse af bestemmelsens baggrund og de hensyn, der historisk har begrundet, at tilståelse tillægges betydning som formildende omstændighed ved strafudmålingen.[30] Idet den retshistoriske metode anvendes med et retsdogmatisk formål, tager metoden ligeledes udgangspunkt i retskilderne, som uddybes nærmere i afsnit 2.

1.3 Den komparative metode

Specialet inddrager i begrænset omfang komparative overvejelser. Da dette indebærer en sammenligning mellem dansk og norsk ret, er det relevant at anvende den komparative metode.[31]

Den komparative metode indebærer en analyse og sammenligning af forskellige retssystemer, regler og retsprincipper med henblik på at identificere ligheder og forskelle.[32] Herved kan metoden bidrage til en bedre forståelse af de enkelte retssystemers styrker og svagheder og samtidig danne grundlag for at pege på mulige forbedringsområder.

[28] Kjær, s. 22
[29] Ibid
[30] Ibid, s. 24–26
[31] Blume, s. 43
[32] Evald, s. 175

I specialet anvendes metoden til at perspektivere den danske regulering af tilståelsesrabat til norsk ret, som er en del af den nordiske retsfamilie.[33] Herved kan den komparative metode bidrage til et bredere og mere nuanceret grundlag for forståelsen af dansk ret.

1.4 Den retspolitiske metode

Specialet inddrager i begrænset omfang retspolitiske overvejelser mod lovgiver (de lege ferenda) og mod domstole (de sententia ferenda) i specialets afsluttende del, hvor gældende ret vurderes i lyset af bestemmelsens formål og de retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, der kan udledes af lovens forarbejder og retspraksis. Hensigten er herved at overveje, om den gældende retstilstand er velfungerende, eller om der kan peges på behov for ændringer.[34]

Da dette angår overvejelser om, hvordan retten bør være, er det relevant at anvende den retspolitiske metode.[35] De retspolitiske overvejelser tager udgangspunkt i den retstilstand, der er fastlagt ved den retsdogmatiske analyse af gældende ret.

Ved den retspolitiske vurdering inddrages navnlig de hensyn, der kan udledes af bestemmelsens historiske udvikling, lovens forarbejder og retspraksis. Der lægges i den forbindelse særligt vægt på hensynet til procesøkonomi, hensynet til sigtedes moralske skyld, hensynet til retssikkerhed og hensynet til forudberegnelighed ved strafudmålingen. Disse hensyn anvendes som grundlag for at vurdere, om den gældende regulering af tilståelsesrabat fremstår retspolitisk hensigtsmæssig.

Det indgår tillige i vurderingen, at strafudmåling i dansk ret beror på en konkret vurdering i den enkelte sag. Den retspolitiske diskussion knytter sig derfor også til, om HRs systematisering og vejledende udgangspunkter for strafreduktion udgør en hensigtsmæssig udfyldning af bestemmelsen, eller om det i højere grad burde have været overladt til lovgiver at fastsætte mere præcise retningslinjer.

---

[33] Evald, s. 187
[34] Harmer, s. 421
[35] Christensen, s. 237

Det angives løbende i specialet, hvornår der foretages retspolitiske vurderinger, og hvilket grundlag disse vurderinger hviler på.[36]

2 Retskilder

Til besvarelse af specialets problemformulering anvendes forskellige retskilder, herunder lovgivning, forarbejder, retspraksis og relevant juridisk litteratur. De anvendte retskilder gennemgås særskilt nedenfor.

2.1 Lovgivning

Specialet tager udgangspunkt i strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, hvorfor strfl.[37] har en afgørende rolle i specialets opbygning.[38]

Bestemmelsens gældende ordlyd inddrages som udgangspunkt for fastlæggelsen af bestemmelsens juridiske indhold og rækkevidde.[39] Ordlydsfortolkningen indgår f.eks. i afklaringen af, hvad der ligger i, at det "i almindelighed" skal indgå som en formildende omstændighed, at sigtede "har aflagt tilståelse".

Lovens forarbejder inddrages som led i en subjektiv fortolkning med henblik på at belyse lovgivers formål med bestemmelsen og dens tiltænkte anvendelsesområde.[40] Forarbejderne anvendes samtidig som grundlag for formålsfortolkningen, idet de bidrager til forståelsen af, hvilke hensyn der ligger bag bestemmelsen, herunder hensynet til procesøkonomi.[41]

Derudover inddrages tidligere udformninger af bestemmelsen samt de dertilhørende forarbejder med henblik på at belyse den historiske udvikling af tilståelse som formildende omstændighed og dermed tidligere gældende ret.[42] I det omfang det er

[36] Blume, s. 351
[37] LBK 2025-11-07 nr. 1294
[38] Blume, s. 32
[39] Harmer, s. 80
[40] Ibid, s. 81
[41] Ibid, s. 83
[42] Kjær, s. 22

relevant for forståelsen af bestemmelsens anvendelse, inddrages endvidere relevante bestemmelser i rpl.[43]

2.2 Retspraksis

Specialet analyserer retspraksis fra både byretterne, landsretterne og HR med henblik på at fastlægge domstolenes anvendelse af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, herunder hvilke forhold domstolene tillægger betydning ved vurderingen af tilståelse som en formildende omstændighed.

Domstolenes afgørelser kan fungere som en selvstændig retskilde, idet der i dansk ret tilstræbes ensartethed i domstolenes afgørelser.[44] Afgørelserne kan derfor anvendes til at belyse strfl. § 82, stk. 1, nr. 9's anvendelsesområde i praksis. Dommene er udvalgt og vurderet efter deres præjudikatsværdi, hvorfor domme, der alene afsagt i 1. instans tillægges mindre retskildemæssig betydning i analysen end domme fra HR og landsretterne.

Højesteretsdommene er i den forbindelse centrale, idet det er her, de overordnede rammer for anvendelsen af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, fastlægges.[45] Dette gælder navnlig i sag 99/2024, hvor HR opstillede seks kategorier og vejledende udgangspunkter for strafreduktion i tilståelsessager.

Landsrets- og byretsdomme inddrages herefter med henblik på at belyse, hvordan disse rammer anvendes og afgrænses i praksis.

2.3 Andre retskilder

Herudover suppleres specialet af tjenestebefalinger i form af cirkulære om Rigsadvokatens meddelelse om straffens fastsættelse.[46] Cirkulærer er befalinger fra en overordnet myndighed (her: Rigsadvokaten) til en underordnet myndighed (her:

[43] LBK 2025-11-07 nr. 1298
[44] Harmer, s. 24–25 og Jensen, s. 393
[45] Jensen, s. 392
[46] Cirkulære (herefter: CRK) 2026-03-10 nr. 9364

anklagemyndigheden).[47] Cirkulærer er alene interne administrative forskrifter, der primært binder offentlige myndigheder og derfor ikke direkte forpligter hverken borgere eller domstolene.[48]

Rigsadvokatmeddelelsen inddrages på denne baggrund ikke som en retskilde på linje med lovgivning og retspraksis, men som et bidrag til forståelsen af, hvordan bestemmelsen anvendes i anklagemyndighedens praksis.

Endelig suppleres specialet af relevant juridisk litteratur. Juridisk litteratur kan som udgangspunkt ikke i sig selv betragtes som en retskilde, men litteraturen anvendes i specialet som støtte til forståelsen af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, herunder bestemmelsens formål, retspraksis og sammenhængen mellem loven og domstolenes anvendelse heraf.[49]

3 Retskildesøgning

De retskilder, der er anvendt i specialet, er identificeret og fremsøgt på følgende måde:

3.1 Lovgivning

Straffeloven[50] er fremsøgt på Retsinformation og Karnov. På samme måde er rpl.[51] fremsøgt på Retsinformation og Karnov.

Herudover er der gjort brug af tidligere udformninger af strfl. herunder Almindelig borgerlig Straffelov,[52] Borgerlig Straffelov af 1930[53] og straffeloven som affattet efter lovændringen i 2004[54]. Disse er bl.a. fremfundet gennem Karnovs henvisninger eller på baggrund af henvisninger i lovens forarbejder. Almindelig borgerlig Straffelov af 1866 er fremfundet på Folketingets hjemmeside gennem en søgning i Folketingets database for årene 1864–65.

---

[47] Harmer, s. 277
[48] Ibid, s. 278
[49] Ibid, s. 24
[50] LBK. 2025-11-07 nr. 1294
[51] Ibid
[52] Rigsdagstidende (herefter: RT) 1864-65, T. A, sp. 420–421
[53] L. 1930-04-15 nr. 126
[54] L. 2004-03-31 nr. 218

Der er yderligere gjort brug af lovens forarbejder, herunder fremsatte lovforslag, bemærkninger, betænkninger og udtalelser i forbindelse med fremsættelsen og behandlingen af lovforslagene. Forarbejderne er fremsøgt gennem en søgning i Folketingets database med udgangspunkt i de relevante lovsamlingers årstal og dokumenttyperne: Tillæg A (fremsatte lovforslag), Tillæg B (betænkninger), Tillæg C (vedtagne lovforslag). Herefter er de relevante forarbejder fremfundet ved søgning på nøgleord som "straffeloven", "tilståelse" og "formildende omstændigheder", hvorefter resultaterne er gennemgået manuelt med henblik på at udvælge det materiale, der er relevant for specialets problemformulering.

Den norske straffelov[55] og straffeprosessloven[56] er fremsøgt på lovdata. Herudover er der gjort brug af udvalgte forarbejder, der er fremfundet på regeringens hjemmeside.

3.2 Retspraksis

Dommene er identificeret ved søgning på Karnov, Danmarks Domstole og Anklagemyndighedens vidensbase. Identifikationen af dommene er sket med henblik på at kortlægge praksis om tilståelse som formildende omstændighed efter strfl. § 82, stk. 1, nr. 9.

De domme, der ved søgninger er identificeret i perioden fra den 15. maj 2025 til den 25. maj 2026, og som forholder sig til tilståelse som formildende omstændighed efter strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, er registreret i bilag. Hvor samme dom optræder flere gange i de forskellige anvendte søgemaskiner, er dommen alene registreret én gang i bilag.

Ved søgning på Karnov, er der bl.a. gjort brug af fritekstsøgning, hvor søgeordet "tilståelsesrabat" gav 63 resultater. Samtlige resultater er herefter manuelt gennemgået og registreret i bilag, i det omfang de var relevante for specialet. Derudover er der foretaget en emneregistersøgning under strafferet, afsnit 31.1 om strafnedsættelse, hvor der fremkom 459 domme. Ved en udvidet søgning på "tilståelsesrabat" i emneregistersøgningen blev resultatfeltet indsnævret til 29 domme. Disse resultater er

[55] L. 2005-05-20 nr. 28
[56] L. 1981-05-22 nr. 25

ligeledes gennemgået manuelt, sammenholdt med de allerede registrerede domme og herefter registreret i bilag, i det omfang de var relevante.

Endvidere er der foretaget en registersøgning i Ugeskrift for Retsvæsen på Karnov, hvor der ved lovregistersøgning på strfl. § 82 fremkom 301 domme, hvor 55 af dommene var inden for den angivne periode. De domme, der allerede fremgår af bilag, er ikke registreret yderligere. De resterende domme er gennemgået med søgeordene "tilståelsesrabat" og "tilståelse" med henblik på vurdering af deres relevans for specialet, hvorefter relevante domme er registreret. På den baggrund er domme, der ikke indeholder nævnte søgeord, ikke gennemgået yderligere.

Der er desuden foretaget søgning i Danmarks Domstoles database. Her er der gjort brug af fritekstsøgning med søgeordet "tilståelsesrabat" , hvilket gav 16 resultater. Dommene er herefter sammenholdt med de allerede identificerede domme, ligesom sagerne er gennemgået med henblik på at vurdere deres relevans, hvorefter yderligere relevante domme er registreret.

Endelig er der fundet domme ved søgning på Anklagemyndighedens vidensbase[57]. Her er der gjort brug af fritekstsøgning med søgeordet "tilståelsesrabat" under kilden: "afgørelser", hvilket gav 71 resultater. Samtlige resultater er herefter sammenholdt med de ovenfor identificerede domme, ligesom sagerne er gennemgået med henblik på at vurdere deres relevans, hvorefter yderligere relevante domme er registreret i bilag.

De registrerede domme er herefter udvalgt til den egentlige analyse på baggrund af, om de udtrykkeligt forholder sig til tilståelse som formildende omstændighed efter strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, og om de belyser de centrale afgrænsnings- og fortolkningsspørgsmål, som systematiseringen giver anledning til i praksis. I specialet er der udvalgt følgende domme til brug for analyse:

- H.D. 15. maj 2025 i sag 99/2024[58]
- H.D. 15. maj 2025 i sag 100/2024[59]

[57] :Anklagemyndighedens samlede centrale indgang til anklagerfaglig viden
[58] Herefter: sag 99/2024
[59] Herefter: sag 100/2024

- H.D. 12. juni 2025 i sag 92/2024[60]
- H.D. 5. september 2025 i sag 91/2024[61]
- AM2025.08.29Ø
- AM2026.03.24V
- TfK2025.445
- TfK2025.258
- TfK2026.35
- U.2025.4461

Retspraksis er således identificeret gennem systematiske databasesøgninger og efterfølgende manuel gennemgang. De centrale domme er herefter udvalgt med henblik på at belyse væsentlige grænsedragninger i tilståelsens betydning ved strafudmålingen i praksis. Den udvalgte retspraksis udgør dermed grundlaget for specialets nærmere analyse af bestemmelsens anvendelse i praksis.

Med samme udgangspunkt er domme fra Norges Høyesterett[62] fundet på lovdata, hvor der ved søgning på "tilståelsesrabat" fremkom 41 resultater, hvorefter der er udvalgt 4 domme til den komparative analyse i kap. 6.

3.3 Andre retskilder

Specialet er samtidig suppleret af andre relevante retskilder og juridisk litteratur.

Blandt de øvrige retskilder er der gjort brug af Rigsadvokatens meddelelse om tilståelsesrabat, som er fremfundet ved søgning i Anklagemyndighedens Vidensbase og på Retsinformation. Cirkulæret inddrages som bidrag til belysningen af, hvordan bestemmelsen forstås og anvendes i anklagemyndighedens praksis.

Derudover er der gjort brug af juridisk litteratur. Den anvendte litteratur er fundet med udgangspunkt i pensumlitteratur fra jurauddannelsen på Syddansk Universitet i perioden

[60] Herefter: sag 92/2024
[61] Herefter: sag 91/2024
[62] :Høyesterett er Norges øverste domstol

2021–2025, herunder primært inden for juridisk metode og strafferet. Herudover er der gjort brug af noter i værkerne til at finde frem til yderligere litteratur.

Supplerende litteratur er fremfundet ved søgning på Syddansk Universitets bibliotek under relevante emner som f.eks. ”juridisk metode” og ”strafferet” samt via DJØF’s online jurabibliotek ved søgeord som eks. ”straffeloven” og ”tilståelsesrabat”.

Kapitel 3: Den historiske udvikling af tilståelse som en formildende omstændighed

Dette kap. indeholder en redegørelse for den historiske udvikling af tilståelse som en formildende omstændighed i dansk ret. Tilståelsesrabatten kan spores tilbage til Almindelig borgerlig Straffelov af 1866[63], hvorfor gennemgangen tager afsæt heri og følger bestemmelsens videre udvikling i dansk ret frem mod lov nr. 661 af 11. juni 2024, som specialet tager udgangspunkt i. Den historiske gennemgang bidrager til forståelsen af, hvorfor en tilståelse kan tillægges betydning ved strafudmålingen.

1 Almindelig borgerlig Straffelov af 1866

Den historiske baggrund for tilståelsesrabatten kan spores tilbage til straffelov af 1866.[64] Efter lovens § 60 kunne domstolene, under i øvrigt formildende omstændigheder, nedsætte straffen under dens lovbestemte minimum, hvis sigtede frivilligt havde angivet sig selv som skyldig eller medskyldig samt afgivet fuldstændig forklaring.

Bestemmelsen havde følgende ordlyd:

> *"Har den Skyldige efter Forbrydelsens Udførelse viist virksom Bestræbelse for at fjerne eller dog saavidt muligt at formindske de skadelige Følger af samme, skulle Domstolene under i øvrigt formildende Omstændigheder være bemyndigede til at nedsætte Straffen under dens lovbestemte laveste Grad, dog ikke under det Halve. Det Samme gjælder, naar Nogen frivillig har angivet sig selv som skyldig eller medskyldig i en Forbrydelse og desangaaende afgivet fuldstændig Forklaring".*[65]

Bestemmelsen omfattede to situationer, hvor domstolene kunne nedsætte straffen under minimumsstraffen. For det første omfattede bestemmelsen tilfælde, hvor sigtede forsøgte at genoprette eller begrænse de skadelige følger af forbrydelsen. For det andet omfattede

[63] Herefter: straffelov af 1866
[64] Folketingstidende (herefter: FT) 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 29
[65] RT. 1864–65, T. A, sp. 420–421

bestemmelsen tilfælde, hvor sigtede frivilligt angav sig selv som skyldig eller medskyldig og afgav fuldstændig forklaring.

Bestemmelsen fastsatte således ikke en generel tilståelsesrabat, hvorefter en tilståelse i almindelighed skulle føre til en lavere straf. Bestemmelsen gav derimod domstolene særlig adgang til at gå under den lovbestemte minimumsstraf, dog ikke under det halve af minimumsstraffen, såfremt der i øvrigt forelå formildende omstændigheder i de nævnte situationer.[66]

Allerede herved ses, at strafnedsættelse ikke var knyttet til tilståelsen isoleret, men til bestemte efterfølgende handlinger, der efter lovgivers opfattelse kunne begrunde en mildere straf. Det gjaldt dels sigtedes bestræbelser på at genoprette eller begrænse forbrydelsens skadelige følger, dels sigtedes frivillige selvanmeldelse og fuldstændige forklaring, som kunne bidrage til sagens opklaring.

Af forarbejderne fremgår det, at bestemmelsen ikke krævede nogen udførlig begrundelse.[67] Det fremhæves i den forbindelse, at straflempelse både kunne begrundes i sigtedes forsøg på at genoprette eller begrænse forbrydelsens skadelige følger og i sigtedes frivillige selvanmeldelse og fuldstændige forklaring.[68] Dette taler for, at lovgiver allerede dengang anså selvanmeldelse og genoprettende handlinger for forhold, der umiddelbart kunne begrunde straflempelse.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at det *"(...) vidner om en mindre ond Villie eller ialtfald om mindre Fasthed i den onde Villie (...)*",[69] når sigtede søgte at genoprette den skade, som sigtede havde forvoldt. Herved blev der lagt vægt på, at sigtedes efterfølgende handlinger kunne få betydning for vurderingen af forbrydelsens skadevirkninger, idet *"(...) den skete Retskrænkelse ved Gjerningsmandens paafølgende Virksomhed bliver en anden og mindre (...)".*[70]

---

[66] RT. 1864–65, T. B, sp. 254
[67] RT. 1864–65, T. A, sp. 590
[68] Betænkning over Straffelov for Kongeriget Danmark, s. 23
[69] RT. 1864–65, T. A, sp. 590
[70] Ibid

Forarbejderne viser dermed, at bestemmelsen ikke alene hvilede på praktiske hensyn, men også på en konkret afvejning af sigtedes moralske skyld. Efterfølgende genoprettende handlinger blev opfattet som et udtryk for "*mindre ond vilje*", samtidig med at forbrydelsens skadevirkninger blev tillagt betydning ved vurderingen af, om der var grundlag for strafnedsættelse.

Endelig fremgår det af forarbejderne, at selvanmeldelse blev tillagt betydning, fordi sigtede herved bidrog til retshåndhævelsen og anerkendte *"(...) Princippet om Lovens absolute herredømme (...)*".[71] Dette viser, at lovgiver tillagde hensynet til lovens gennemførelse selvstændig betydning.

Lovgiver fremhævede desuden, at det måtte anses for at være i samfundets interesse, at sigtede så vidt muligt fjernede følgerne af sin forbrydelse og dermed bidrog til sagens opklaring og strafforfølgning.[72]

Bestemmelsen byggede dermed ikke alene på hensynet til sigtedes moralske skyld og skadevirkningernes omfang, men tillige på hensynet til retshåndhævelsen og til, at sigtedes adfærd kunne lette sagens opklaring og strafforfølgning. Herved kunne sigtede efterfølgende adfærd både styrke lovens gennemførelse og bidrage til, at forbrydelsens følger blev mindre.

Sammenfatning

Bestemmelsen i straffelov af 1866 viser, at hensynet til selvanmeldelse og fuldstændig forklaring allerede tidligt var anerkendt i dansk ret og blev tillagt betydning ved strafudmålingen, selv om adgangen til strafnedsættelse var snæver. Bestemmelsen byggede på flere hensyn, herunder hensynet til sigtedes moralske skyld, hensynet til skadevirkningernes omfang, hensynet til retshåndhævelsen og hensynet til, at sigtedes adfærd kunne lette sagens opklaring og strafforfølgning.

[71] RT. 1864–65, T. A, sp. 590
[72] Ibid

2 Borgerlig Straffelov af 1930

Senere blev hensynet til selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse videreført i Borgerlig Straffelov af 1930[73], hvor de formildende omstændigheder var fastsat i § 84, stk. 1.

Det bemærkes, at hvor bestemmelsen i straffelov af 1866 omfattede to situationer, systematiserede straffelov af 1930 denne todeling i § 84, stk. 1, hvor genoprettende og afværgende handlinger fremgik særskilt i nr. 7–8, mens frivillig selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse fremgik særskilt i nr. 9. I det følgende behandles alene udviklingen af tilståelsesmomentet som en formildende omstændighed.

Bestemmelsen i § 84, stk. 1, nr. 9 havde følgende ordlyd:

> *"Den for en strafbar Handling i Loven foreskrevne Straf kan nedsættes: 9) naar han frivilligt har angivet sig selv og aflagt fuldstændig Tilstaaelse."*[74]

Bestemmelsen fastsatte, at frivillig selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse kunne begrunde strafnedsættelse. Herved blev de grundlæggende betingelser fra straffelov af 1866 om selvanmeldelse og fuldstændig forklaring videreført.[75]

Bestemmelsen må i den forbindelse forstås som rettet mod tilfælde, hvor sigtede af egen fri vilje og før vedkommende vidste sig mistænkt havde angivet sig selv og afgivet fuldstændig tilståelse.[76] Hensynet bag bestemmelsen var dermed fortsat knyttet til sigtedes efterfølgende adfærd og dennes betydning for sagens opklaring.

Imidlertid skete der en ændring i den lovtekniske regulering. Hvor bestemmelsen i straffelov af 1866 gav domstolene særlig adgang til under nærmere betingelser at nedsætte straffen under den lovbestemte minimumsstraf, blev bestemmelsen i straffelov af 1930 i stedet placeret blandt de almindelige formildende omstændigheder.[77] Selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse blev dermed fortsat tillagt betydning som

[73] Herefter: straffelov af 1930
[74] L. 1930-04-15 nr. 126
[75] RT. 1864–65, T. A, sp. 420–421
[76] Betænkning nr. 1424, s. 371
[77] Krabbe, s. 132

forhold, der kunne begrunde strafnedsættelse. Bestemmelsen indgik herefter som led i den almindelige strafudmåling og ikke som en særlig adgang til at fravige den lovbestemte minimumsstraf.[78]

Hensynet til moralsk skyld og skadevirkningernes omfang kommer mindre tydeligt til udtryk i forarbejderne til bestemmelsen i straffelov af 1930 end af forarbejderne til straffelov af 1866. Dette hænger sammen med, at bestemmelsen i 1930 i højere grad fremstår som led i systematiseringen af de formildende omstændigheder ved strafudmålingen, idet de genoprettende og afværgende udskilles som særskilte momenter i straffelov af 1930 § 84, stk. 1, nr. 7–8.

Af forarbejderne fremgår det, at dét lovforslag, der senere førte til straffelov af 1930, byggede videre på forudgående lovforberedende arbejde, herunder tidligere fremsatte lovforslag, ændringsforslag og Straffelovskommissionens betænkning.[79] Denne tilblivelseshistorie understøtter, at bestemmelsen ikke blev indført som et nyt element, men som led i en videreførelse af allerede anerkendte hensyn.[80]

Det fremgår endvidere af de lovforberedende forarbejder, at der undervejs blev overvejet, om der skulle være adgang til strafbortfald i tilfælde af selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse.[81] Denne adgang blev imidlertid ikke videreført i den endelige udformning af bestemmelsen i straffelov af 1930, hvor der alene var adgang til strafnedsættelse.[82] I den forbindelse blev det fremhævet, at strafbortfald i disse tilfælde ikke var uden *"betænkelighed"*.[83] Dette kan ses som et udtryk for, at hensynet til selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse måtte afvejes over for hensynet til retshåndhævelsen, idet sigtedes efterfølgende adfærd kunne begrunde strafnedsættelse, men ikke uden videre føre til at straffen bortfaldt.

---

[78] RT. 1929–1930, T. C, sp. 117–118
[79] RT. 1929–1930, T. A, sp. 2361
[80] : RT. 1924–25, T. A, sp. 3181–3182, RT. 1924–25, T. B, sp. 2673–2684, RT. Forhandlinger (Folketinget) 1925–26, sp. 68, sp. 95–97, RT. Forhandlinger (Folketinget) 1926–27, sp. 46, sp. 88–89 og RT. 1927–28, T. A, sp. 5229–5420 og RT. Forhandlinger (Folketinget) 1927–1928, sp. 5376–5380
[81] RT. 1924–25, T. A, sp. 3323
[82] Ibid, T. C, sp. 117–118
[83] RT. 1927–28, T. A, sp. 5357

Selv om adgangen til strafbortfald blev omfattet af opregningen i lovens § 84, stk. 2, viser overvejelserne herom, at lovgiver anerkendte selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse som straflempende forhold, men samtidig fastholdt en vis tilbageholdenhed med hensyn til, hvor stor betydning disse forhold skulle tillægges ved strafudmålingen. Hensynet bag bestemmelsen var således fortsat knyttet til sigtedes efterfølgende adfærd og sagens opklaring, men inden for en ramme hvor straflempelsen af hensyn til retshåndhævelsen ikke skulle kunne føre til strafbortfald.

Sammenfatning

Bestemmelsen i straffelov af 1930 videreførte betydningen af frivillig selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse som forhold, der kunne begrunde strafnedsættelse. Sammenlignet med bestemmelsen i straffelov af 1866 ses en ændring i bestemmelsens lovtekniske placering, men ikke et egentligt brud med de bagvedliggende hensyn. Der er derfor tale om en videreførelse af hensynet til sigtedes efterfølgende adfærd og dennes betydning for sagens opklaring og strafforfølgning, selv om disse hensyn kommer mindre tydeligt til udtryk i forarbejderne til 1930-bestemmelsen end i forarbejderne til 1866-bestemmelsen.

3 Lovændringen i 2004

I tiden efter straffelov af 1930 blev strfl. ændret ad flere omgange. For dette speciale er det særligt relevant, at bestemmelsen om tilståelse som formildende omstændighed blev ændret ved lov nr. 218 af 31. marts 2004.

Det bemærkes, at hvor bestemmelsen i straffelov af 1866 gav domstolene særlig adgang til at gå under den lovbestemte minimumsstraf, ses denne adgang videreført i strfl. § 83. I de følgende behandles alene udviklingen af tilståelsesmomentet som en formildende omstændighed inden for strafferammen.

Bestemmelsen i § 82, stk. 1, nr. 9, fik herefter følgende ordlyd:

> *"Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som formildende omstændighed,*

> *9) at gerningsmanden frivilligt har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse,"*[84]

Det var dermed fortsat en betingelse for bestemmelsens anvendelse, at sigtede frivilligt havde angivet sig selv, og at tilståelsen var fuldstændig. Herved blev de grundlæggende betingelser om selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse, der kunne spores tilbage til straffelov af 1866 og som blev videreført i straffelov af 1930, fastholdt.

Samtidig skete der en ændring i bestemmelsens formulering. Hvor bestemmelsen i straffelov af 1930 var formuleret som en adgang til, at straffen *"kan nedsættes"*[85], blev frivillig selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse med lovændringen i 2004 angivet som en formildende omstændighed, der *"skal (...) indgå".*[86] Ændringen af ordlyden markerede, at frivillig selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse ikke blot kunne tillægges betydning, men i almindelighed skulle indgå ved strafudmålingen.

Af forarbejderne fremgår det, at hovedformålet med lovændringen var at modernisere strafferammerne i strfl., så de i højere grad afspejlede den nutidige opfattelse af strafværdighed, samt at fastsætte hvilke forhold der i almindelighed skulle indgå som henholdsvis formildende og skærpende omstændigheder ved strafudmålingen.[87] Lovgiver lagde her vægt på, at dette kunne bidrage til en højere grad af forudsigelighed og ensartethed i retsanvendelsen, ligesom det skulle fremgå af dommens præmisser, hvilke forhold der var tillagt betydning ved strafudmålingen.[88]

Bestemmelsen blev således ikke alene videreført med de hidtidige betingelser om frivillig selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse, men blev samtidig indplaceret i en mere overskuelig og ensartet regulering af strafudmålingen. Den ændrede formulering og placering indebar dermed ikke et brud med de tidligere hensyn,[89] men en tydeligere systematisering af de forhold, der skulle indgå ved straffens fastsættelse.

---

[84] LBK. 2004-09-21 nr. 960
[85] L. 1930-04-15 nr. 126
[86] L. 2004-03-218 nr. 218
[87] LF. 2003-11-26 nr. 99, sp. 3285
[88] Ibid, sp. 3294
[89] Betænkning nr. 1424, s. 374

Hvor bestemmelserne i straffelov af 1866 og straffelov af 1930 især fokuserede på sigtedes efterfølgende adfærd og dennes betydning for sagens opklaring og strafforfølgning, blev bestemmelsen med lovændringen i 2004 i højere grad placeret i en samlet og systematiseret regulering for strafudmåling. Herved trådte hensynet til forudsigelighed og ensartethed i retsanvendelsen tydeligere frem som et bærende hensyn bag den lovtekniske udformning.[90]

Sammenfatning

Lovændringen i 2004 videreførte de hidtidige betingelser om frivillig selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse som forhold, der kunne begrunde strafnedsættelse. Sammenlignet med bestemmelsen i straffelov af 1930 ses en ændring i bestemmelsens lovtekniske placering og sproglige modernisering, men ikke et egentligt brud med de bagvedliggende hensyn, der kan spores tilbage til straffelov af 1866. Der er derfor fortsat tale om en videreførelse af hensynet til sigtedes efterfølgende adfærd og dennes betydning for sagens opklaring og strafforfølgning, samtidig med at hensynet til forudsigelighed og ensartethed i retsanvendelsen fremhæves tydeligere i forarbejderne til lovændringen i 2004.

4 Delkonklusion

Den retshistoriske gennemgang viser, at selvanmeldelse og fuldstændig forklaring har været anerkendt i dansk ret siden 1866, men at bestemmelsens udformning og begrundelse har ændret karakter over tid.

I straffelov af 1866 fremtrådte bestemmelsen som en snæver adgang til strafnedsættelse under den lovbestemte minimumsstraf. Bestemmelsen byggede på flere hensyn, herunder hensynet til sigtedes moralske skyld, hensynet til skadevirkningernes omfang, hensynet til retshåndhævelsen og hensynet til, at sigtedes efterfølgende adfærd kunne lette sagens opklaring og strafforfølgning.

Med straffelov af 1930 blev betydningen af frivillig selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse videreført som forhold, der kunne begrunde strafnedsættelse. Sammenlignet

[90] Betænkning nr. 1424, s. 374

med bestemmelsen i straffelov af 1866 skete der dog en ændring i bestemmelsens lovtekniske placering, idet bestemmelsen blev placeret blandt de almindelige formildende omstændigheder. Der var derfor ikke tale om et egentligt brud med de bagvedliggende hensyn, men en videreførelse i en mere systematiseret form.

Lovændringen i 2004 videreførte ligeledes de hidtidige betingelser om frivillig selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse. Samtidig blev bestemmelsen sprogligt moderniseret og placeret i en mere samlet og systematiseret regulering af straffens fastsættelse. Herved kom hensynet til forudsigelighed og ensartethed i retsanvendelsen tydeligere til udtryk.

Den historiske udvikling viser, at tilståelsesrabatten ikke var knyttet til enhver tilståelse, men til en frivillig selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse. Samtidig blev bestemmelsen gradvist placeret i en mere systematiseret regulering af strafudmålingen, uden at dette indebar et grundlæggende brud med de oprindelige hensyn bag bestemmelsen.

Kapitel 4: Tilståelsesrabatten i dag

Dette kap. indeholder en gennemgang af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, i dens nugældende form efter lov nr. 661 af 11. juni 2024. Kapitlet har til formål at belyse bestemmelsens ordlyd, anvendelsesområde og de hensyn, der ligger bag lovændringen. Herudover gennemgås, hvilken betydning en tilståelse kan tillægges ved strafudmåling, ligesom reglerne om tilståelsessager efter rpl. § 831 gennemgås.

1 Ordlyd og anvendelsesområde

Senest ved ovenfor nævnte lov blev bestemmelsen om tilståelse som formildende omstændighed ændret på ny. Lovændringen medførte, at strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, i dag har følgende ordlyd:

> *"Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som formildende omstændighed,*
> *9) at gerningsmanden har aflagt tilståelse,"*[91]

Herved er der sket en væsentlig ændring af, hvilke tilståelser der kan tillægges betydning som formildende omstændighed. Hvor bestemmelserne gennemgået i kap. 3 forudsatte, at sigtede både havde angivet sig selv og afgivet fuldstændig forklaring eller tilståelse, er bestemmelsen i dag alene knyttet til, at sigtede har aflagt tilståelse.[92] Sammenholdt med den historiske udvikling markerer lovændringen dermed en væsentlig ændring i bestemmelsens ordlyd og anvendelsesområde.

Efter den nugældende bestemmelse skal en tilståelse i almindelighed indgå som en formildende omstændighed ved strafudmålingen, også i tilfælde hvor sigtede ikke har angivet sig selv, eller ved delvise tilståelser, afhængigt af deres procesmæssige betydning.

Det kan udledes af forarbejderne, at lovændringen ikke indebærer, at enhver tilståelse skal tillægges samme vægt.[93] Selv om en tilståelse i almindelighed skal indgå som en

[91] LBK. 2025-11-07 nr. 1294
[92] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 107
[93] Ibid, s. 107–108

formildende omstændighed, beror tilståelsens betydning fortsat på en konkret vurdering af sagens omstændigheder.[94] Bestemmelsen udvider dermed anvendelsesområdet for tilståelsesrabatten, men vurderingen af rabattens omfang afhænger fortsat af tilståelsens karakter og betydning for sagens opklaring og strafforfølgning.

2 Hensynene bag

Lovændringen af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, blev gennemført ved lov nr. 661 af 11. juni 2024 som led i implementeringen af en ny flerårsaftale for domstolene i 2024–2027.[95] Flerårsaftalen blev indgået bl.a. på baggrund af domstolenes udfordringer med stigende sagsbehandlingstid og mangel på retssalskapacitet.[96] Af forarbejderne fremgår det, at lovforslaget navnlig havde til formål at gennemføre de initiativer fra aftalen, som krævede lovændringer, og som kunne bidrage til at forenkle retsplejen og frigøre ressourcer ved domstolene.[97]

På den baggrund må ændringen af tilståelse som formildende omstændighed ses i lyset af et procesøkonomisk hensyn. Formålet var at nedbringe de lange ventetider ved domstolene og sikre en bedre udnyttelse af retssystemets ressourcer.[98] Herved gør der sig samtidig et retssikkerhedsmæssigt hensyn gældende, idet en effektiv sagsafvikling kan bidrage til, at straffesager behandles inden for rimelig tid.[99]

En tilståelse kan efter omstændighederne forenkle sagens behandling og reducere ressourceforbruget hos politi, anklagemyndighed og domstole.[100] Det gælder især, hvis tilståelsen afgives på et så tidligt tidspunkt, at politiet spares for en længere efterforskning, og sagen kan nå at blive fremmet som en tilståelsessag. I de tilfælde kan tilståelsen efter forarbejderne tillægges "*betydelig vægt*" ved strafudmålingen.[101]

---

[94] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 108
[95] Ibid, s. 1
[96] Aftale om domstolenes økonomi 2024–2027, s. 1–3
[97] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 10
[98] Ibid
[99] Ibid
[100] Ibid, s. 107-108
[101] Ibid

Det procesøkonomiske hensyn gør sig ikke kun gældende, hvor sagen kan fremmes som en tilståelsessag. En tilståelse forud for hovedforhandlingen kan efter omstændighederne tillægges betydning ved strafudmålingen, hvis den medfører, at bevisførelsen og antallet af retsdage begrænses i væsentligt omfang.[102] Omvendt vil der være mindre grund til at tillægge en tilståelse vægt, hvis tilståelsen først afgives under hovedforhandlingen.[103] Dette viser, at lovændringen i høj grad bygger på hensynet til en mere effektiv sagsafvikling og til at begrænse ressourceforbruget i straffesagsbehandlingen.

Sammenholdt med den historiske gennemgang i kap. 3 markerer lovændringen et tydeligt skifte. Hvor tilståelsesrabatten tidligere var knyttet til frivillig selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse, omfatter bestemmelsen nu tilståelser mere bredt. Hensynet til sigtedes efterfølgende adfærd og sagens opklaring er fortsat relevant, men det afgørende er i dag i højere grad, om tilståelsen konkret kan forenkle sagens behandling og reducere ressourceforbruget. Herved træder det procesøkonomiske hensyn tydeligere frem, idet tilståelsen i højere grad tillægges betydning for, om den kan forenkle sagens behandling, begrænse bevisførelsen og reducere ressourceforbruget.

Lovændringen i 2024 indebærer imidlertid ikke, at de hensyn, der historisk har ligget til grund for tilståelse som formildende omstændighed, er uden betydning for bestemmelsen i dag. Hensynet til sigtedes efterfølgende adfærd, tilståelsens karakter og dens betydning for sagens opklaring og strafforfølgning indgår fortsat i den konkrete vurdering af tilståelsens betydning.[104] Det nye ved tilståelsesrabatten set i lyset af lovændringen er derimod, at også andre tilståelser end frivillig selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse kan tillægges betydning ved strafudmålingen. Det skyldes, at f.eks. senere tilståelser og delvise tilståelser efter omstændighederne også kan have procesøkonomisk betydning for sagens opklaring og behandling.

[102] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 108
[103] Ibid
[104] Ibid, s. 107–108

3 Betydning for strafudmålingen

Af forarbejderne kan der udledes fire typetilfælde, der har betydning for vurderingen af, hvilken vægt en tilståelse kan tillægges ved strafudmålingen.

For det første fremgår det, at en tilståelse "*i højere grad*"[105] vil kunne begrunde en lavere straf, hvis sigtede både har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse.[106] Herved tillægges de forhold, der tidligere udgjorde betingelser for bestemmelsens anvendelse, fortsat særlig betydning, selv om de ikke længere er egentlige betingelser efter den nugældende bestemmelse.

For det andet kan der også være grundlag for en lavere straf i tilfælde, hvor sigtede ikke har angivet sig selv, men hvor tilståelsen afgives tidligt i forløbet.[107] Det gælder, hvis tilståelsen medfører, at politiet spares for en længere efterforskning, og at sagen kan fremmes som tilståelsessag.[108] I disse tilfælde kan tilståelsen efter omstændighederne tillægges "*betydelig vægt*" ved strafudmålingen.[109]

For det tredje kan en tilståelse forud for hovedforhandlingen efter omstændighederne tillægges betydning, også selv om sigtede ikke tilstår samtlige forhold.[110] Dette forudsætter, at tilståelsen vedr. væsentlige forhold og har den virkning, at bevisførelsen og antallet af retsdage reduceres. En delvis tilståelse kan dermed tillægges betydning ved strafudmålingen, hvis den har reel betydning for sagens afvikling.[111]

For det fjerde vil der derimod være "*mindre grund*"[112] til at tillægge en tilståelse vægt, hvis den først afgives under hovedforhandlingen.[113] Det skyldes, at tilståelsen på dette

[105] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 107
[106] Ibid
[107] Ibid, s. 107–108
[108] Ibid
[109] Ibid, s. 108
[110] Ibid
[111] Ibid
[112] Ibid
[113] Ibid

tidspunkt typisk ikke i samme omfang bidrager til at spare efterforskning, begrænse bevisførelsen eller forenkle sagens behandling.

En tilståelse skal derfor i almindelighed indgå som en formildende omstændighed, men vurderingen af tilståelsens betydning beror fortsat på en konkret vurdering af sagens omstændigheder. Det centrale er navnlig tilståelsens karakter, tidspunkt og betydning for sagens oplysning og afvikling. Tilståelsens procesmæssige betydning fremstår dermed som et væsentligt moment ved fastsættelsen af strafnedsættelsens omfang.

4 Tilståelsessager og det procesøkonomiske hensyn

Lovændringen skal desuden ses i sammenhæng med reglerne om tilståelsessager i rpl. § 831.

En tilståelsessag adskiller sig fra den gængse hovedforhandling, ved at sagen kan afgøres uden videre bevisførelse og alene ved én dommer.[114] Sagen kan dermed behandles enklere og med et mindre ressourceforbrug.[115] Dette er baggrunden for, at en tidlig tilståelse efter omstændighederne kan tillægges betydelig vægt ved strafudmålingen.

Det er imidlertid ikke enhver tilståelse, der medfører, at en sag kan fremmes som en tilståelsessag. Efter rpl. § 831, stk. 1, forudsætter behandlingsformen, at følgende betingelser er opfyldt:

1) at sigtede i et retsmøde afgiver en uforbeholden tilståelse,
2) at tilståelsens rigtighed bestyrkes af de øvrige oplysninger i sagen,
3) at både sigtede og anklagemyndigheden samtykker til, at sagen afgøres uden hovedforhandling,
4) at retten ikke finder det betænkeligt at afgøre sagen på dette grundlag og
5) at det ikke bliver et spørgsmål om forvaring efter strfl. § 70.[116]

[114] Baumbach, s. 137
[115] Bormann, s. 483
[116] Rpl. § 831, stk. 1, nr. 1–4

Kravet om en uforbeholden tilståelse indebærer, at tilståelsen skal omfatte de faktiske omstændigheder, som sigtelsen angår.[117] En udenretlig tilståelse, f.eks. en tilståelse afgivet til politiet, er derfor ikke i sig selv tilstrækkelig til, at sagen kan fremmes som tilståelsessag, medmindre tilståelsen gentages i retten.[118] Kravet om, at tilståelsens rigtighed skal bestyrkes af de øvrige oplysninger, indebærer, at retten ikke kan afgøre sagen alene på grundlag af sigtedes tilståelse.[119] Der skal således foreligge oplysninger, som understøtter tilståelsen og giver retten et betryggende grundlag for at afgøre sagen uden almindelig hovedforhandling.

I tilfælde, hvor sigtede ikke tilstår den fulde sigtelse, kan anklagemyndigheden efter omstændighederne frafalde de ikke-tilståede forhold i sigtelsen, hvorefter sagen kan fremmes i det tilståede omfang.[120] I en sådan situation må tilståelsen anses som fuldstændig i relation til den sag, der fremmes, idet sigtede ikke kan anses som skyldig i de frafaldne forhold. Hvis anklagemyndigheden derimod fastholder de ikke-tilståede forhold, kan sagen ikke fremmes som tilståelsessag, men må behandles som domsmands- eller nævningesag.[121]

Kravet om samtykke indebærer, at sagen kun kan afgøres som tilståelsessag, hvis både sigtede og anklagemyndigheden samtykker til, at sagen afgøres uden almindelig hovedforhandling.[122] Samtykkekravet understreger, at behandlingsformen ikke alene beror på hensynet til en hurtigere sagsafvikling, men også på, at parterne accepterer, at sagen afgøres på et forenklet grundlag. Hertil kommer, at retten ikke må finde det betænkeligt at afgøre sagen på denne måde. Retten har dermed en selvstændig kontrolfunktion, som sikrer, at sagen kun fremmes som tilståelsessag, hvis grundlaget er tilstrækkeligt betryggende.[123]

Reglerne om tilståelsessager efter rpl. § 831 illustrerer også den dobbelte funktion, som en tilståelse kan have efter gældende retstilstand. En tilståelse kan dels have betydning

---

[117] Baumbach, s. 139
[118] Bormann, s. 485
[119] Ibid, s. 491
[120] Holst, s. 129 og CRK. 2026-03-10 nr. 9364
[121] CRK. 2026-03-10 nr. 9364
[122] Baumbach, s. 144
[123] Ibid

som formildende omstændighed ved strafudmålingen efter strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, dels få processuel betydning, hvis betingelserne i rpl. § 831,stk. 1, nr. 1–4, er opfyldt, idet sagen så kan afgøres enklere og hurtigere.

Det procesøkonomiske hensyn bag tilståelsesrabatten kommer derfor særligt tydeligt til udtryk i de tilfælde, hvor tilståelsen medfører, at sagen kan fremmes som tilståelsessag. Samtidig viser betingelserne i rpl. § 831, at hensynet til effektiv sagsafvikling ikke står alene, idet det fortsat er en forudsætning, at tilståelsen er uforbeholden, at den støttes af sagens øvrige oplysninger, og at retten finder det ubetænkeligt at afgøre sagen uden hovedforhandling. Herved sikres, at det procesøkonomiske hensyn ikke fortrænger de retssikkerhedsmæssige krav.

5 Delkonklusion

Tilståelsesrabatten i strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, markerer et væsentligt skifte fra den tidligere retstilstand, idet det ikke længere er en betingelse, at sigtede frivilligt har angivet sig selv eller aflagt fuldstændig tilståelse. Bestemmelsens anvendelsesområde er dermed udvidet, således at andre tilståelser i almindelighed kan indgå som formildende omstændighed ved strafudmålingen.

Lovændringen er navnlig begrundet i et procesøkonomisk hensyn, idet en tilståelse kan forenkle sagens behandling, begrænse bevisførelsen og reducere ressourceforbruget igennem hele straffesagskæden. Dette gælder særligt, hvor tilståelsen medfører, at sagen kan fremmes som en tilståelsessag efter rpl. § 831.

Lovændringen indebærer dog ikke, at enhver tilståelse skal tillægges samme vægt. Betydningen heraf beror fortsat på en konkret vurdering af omstændighederne, herunder tilståelsens karakter, tidspunkt og betydning for sagens opklaring og strafforfølgning, som skal ses i lyset af både procesøkonomiske og retssikkerhedsmæssige hensyn.

Kapitel 5: Tilståelsesrabatten i praksis

Dette kap. indeholder en analyse af sag 99/2024 og sag 100/2024, hvor HR fastlagde de overordnede rammer for vurderingen af, hvilken betydning en tilståelse kan tillægges ved strafudmålingen. Dernæst analyseres udvalgt retspraksis med henblik på at klarlægge, hvordan bestemmelsen anvendes i udvalgte sager, og hvilke momenter domstolene i praksis tillægger vægt ved anvendelsen af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9.

1 Højesterets fastlæggelse af rammerne for tilståelsesrabat

HR afsagde den 15. maj 2025 de to første domme om anvendelsen af den på det tidspunkt nyaffattede bestemmelse om tilståelsesrabat.[124] Dommene er centrale for forståelsen af bestemmelsen, idet HR for første gang tog stilling til, hvordan bestemmelsen skal anvendes efter lovændringen i 2024.[125]

I sag 99/2024 fastlagde HR de overordnede rammer for anvendelsen af tilståelsesrabatten.[126] Dommen er opbygget således, at HR først gengiver retsgrundlaget for strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, herunder bestemmelsens ordlyd og de centrale forarbejder til lovændringen.[127] Herefter følger HRs begrundelse, hvor sagens konkrete problemstilling fastlægges, og hvor der foretages en generel behandling af tilståelsesrabattens indhold og anvendelsesområde.[128] Med udgangspunkt i de tilfældegrupper, der er omtalt i forarbejderne, opstiller HR seks kategorier, som angiver de nærmere rammer for tilståelsesrabat.[129] Først herefter anvender HR de opstillede rammer på den konkrete sag.[130]

Opbygningen viser, at HRs begrundelse både har karakter af en generel fortolkning og systematisering af bestemmelsen samt en konkret anvendelse af de opstillede rammer.[131]

---

[124] Sag 99/2024 og Sag 100/2024
[125] L. nr. 661 af 11. juni 2024
[126] Sag 99/2024, s. 9–11
[127] Ibid, s. 1–5
[128] Ibid, s. 8–9
[129] Ibid, s. 9–11
[130] Ibid, s. 11
[131] Jensen, s. 395

I forlængelse heraf ses det i sag 100/2024, at HR henviser til de rammer, der blev fastlagt i sag 99/2024, ved vurderingen af, om en tilståelse afgivet under anken skulle tillægges betydning ved strafudmålingen.[132] Dommen understøtter dermed, at HRs kategorisering ikke alene havde betydning for den konkrete sag, men skal forstås som en generel ramme for anvendelsen af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9.

1.1 Kategoriseringens rækkevidde

I forlængelse heraf opstår spørgsmålet om rækkevidden af HRs kategorisering og dens forhold til lovens forarbejder. Det centrale er, hvordan de seks kategorier skal forstås i forhold til de tilfældegrupper, som forarbejderne omtaler.

Det kan konstateres, at forarbejderne ikke direkte opstiller seks klart afgrænsede kategorier. Som anført i kap. 4 kan der af forarbejderne udledes fire typetilfælde, herunder selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse, tidlig tilståelse med betydning for efterforskningen og muligheden for at fremme sagen som tilståelsessag, samt tilståelse forud for eller under hovedforhandlingen.[133] HRs kategorisering går derfor videre end lovgivers typetilfælde.

HR foretager derfor ikke alene en fortolkning af lovens forarbejder, men også en selvstændig systematisering af bestemmelsens anvendelse som følge af lovændringens formål. Dette gælder tilfælde, hvor sagen kan fremmes som tilståelsessag, men hvor politiet ikke spares for en længere efterforskning, tilfælde hvor tilståelsen alene har en vis betydning for sagens afvikling, og tilfælde hvor tilståelsen først afgives under anken.[134] Disse kategorier må navnlig forstås ud fra bestemmelsens procesøkonomiske sigte og behovet for at skabe sammenhængende rammer for strafudmålingen.

HRs kategorier må på den baggrund forstås som en kombination af en fortolkning af bestemmelsen med udgangspunkt i forarbejderne og en formålsorienteret udfyldning af de tilfælde, som forarbejderne ikke udtrykkeligt omtaler.

---

[132] Sag 100/2024, s. 5
[133] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 107–108
[134] Sag 99/2024, s. 9–11

Rammeinddeling kan i et vist omfang anses for at have karakter af obiter dictum,[135] idet en så bred systematisering går videre end det, der var nødvendigt for at afgøre den konkrete sag.[136] Dette medfører, at HRs udtalelser får præjudikatsværdi for den fremtidige anvendelse af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, hvilket også understøttes af, at HR samme dag anvendte rammerne i sag 100/2024.[137]

Systematisering skal samtidig ses i lyset af bestemmelsens karakter som en strafudmålingsomstændighed. Efter strfl. § 82, stk. 1, skal de oplistede omstændigheder "*i almindelighed*" indgå som en formildende omstændighed ved straffens fastsættelse. HR understreger, at *"straffens udmåling i den enkelte sag beror på en konkret vurdering af alle sagens omstændigheder", [138]* ligesom de angivne intervaller alene udgør udgangspunkter, der kan fraviges.[139] Dette er i overensstemmelse med det grundlæggende princip ved strafudmåling i dansk ret, hvorefter straffastsættelsen altid beror på en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder.[140] Denne præcisering har betydning, idet Højesterets kategorier ellers kunne fremstå som forholdsvis faste satser. Ved at fastholde, at strafudmålingen beror på en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder, må kategorierne alene forstås som vejledende udgangspunkter.

HRs angivelse af procentvise intervaller skal i øvrigt ses i lyset af det almindelige samspil mellem lovgiver og dømmende magt ved fastlæggelsen af strafniveauer.[141] Lovgiver fastsætter de overordnede rammer for strafudmålingen, herunder eks. hvilke omstændigheder der i almindelighed skal indgå som skærpende eller formildende ved straffens fastsættelse.[142] Domstolene fastsætter derimod straffen i den konkrete sag og bidrager gennem retspraksis til at præcisere niveauet inden for lovens rammer.[143] Straffelovrådet beskriver netop dette som et mellemområde, hvor både lovgiver og domstole kan give udtryk for generelle synspunkter om strafniveauer, samtidig med at

[135] Jensen, s. 395
[136] Ibid
[137] Ibid, s. 392
[138] Sag 99/2024, s. 10
[139] Ibid
[140] Vejledning 2023-11-23 nr. 9964, afsnit 7.6.3.
[141] Betænkning nr. 1581
[142] :Strfl. kap. 10
[143] Betænkning nr. 1581, s. 26

domstolene skal have det nødvendige råderum til at udmåle straffen på grundlag af den enkelte sags konkrete omstændigheder.[144] Dette forhold vil ikke blive gennemgået under hver enkelt kategori, men udgør den generelle ramme for strafudmålingen.

Sammenfatning

HRs kategorier må forstås som en domstolsskabt præcisering af bestemmelsen inden for de rammer, som lovgiver har fastsat. Kategorierne bidrager til ensartethed og forudsigelighed i strafudmålingen, men uden at fratage domstolene det nødvendige råderum til at tilpasse strafniveauet til den konkrete sag. Ved den konkrete vurdering må tilståelsens karakter, tidspunkt og betydning for sagens opklaring og strafforfølgning derfor fortsat ses i sammenhæng med sagens øvrige omstændigheder.

Kategorierne bygger dels på en fortolkning af bestemmelsen med udgangspunkt i lovens forarbejder, dels på en formålsorienteret udfyldning af de tilfælde, som forarbejderne ikke udtrykkeligt omtaler. Herved får HRs udtalelser præjudikatsværdi for fremtidig anvendelse af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9.

2 Højesterets kategorier

I det følgende gennemgås HRs seks kategorier i sag 99/2024 med henblik på at klarlægge, hvilke situationer HR sondrer mellem, og hvilken betydning de enkelte kategorier som udgangspunkt har for strafreduktionen. Herefter behandles HRs generelle afgrænsning af, hvilke sager og sagsområder der som udgangspunkt ikke kan begrunde tilståelsesrabat alene ud fra procesøkonomiske hensyn.

Dette danner grundlag for den efterfølgende analyse af, hvordan kategorierne anvendes i praksis, og hvilke momenter domstolene tillægger vægt ved placeringen af konkrete sager inden for HRs rammer.

[144] Betænkning nr. 1581, s. 26 og s. 43

2.1 Selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse

HR's kategori 1[145] omfatter tilfælde, hvor sigtede har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse.[146]

Kategorien forudsætter dermed to forhold. For det første skal sigtede have angivet sig selv og bragt sagen til politiets kendskab, og for det andet skal sigtede det strafbare forhold fuldt ud.

Kategorien har direkte støtte i lovens forarbejder.[147] Det fremgår heraf, at en tilståelse *"stadig i højere grad [ville] kunne medføre en lavere straf, når gerningsmanden tillige har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse*."[148] HR viderefører herved det tidligere kerneområde for tilståelsesrabatten, idet selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse før lovændringen udgjorde betingelserne for anvendelsen i almindelighed.[149]

Kat. 1 viser, at lovændringen i 2024 ikke indebærer et egentligt brud med de hensyn, der historisk har ligget til grund for tilståelsesrabatten. Selv om bestemmelsens anvendelsesområde er udvidet, tillægges selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse fortsat betydning. Herved fastholdes det historiske udgangspunkt, som kan spores tilbage til straffelov af 1866, og som senere blev videreført i straffelov af 1930.

Det centrale ved kat. 1 er, at sigtede ikke alene tilstår det strafbare forhold, men også selv bringer sagen til politiets viden. Tilståelsen får derfor særlig betydning for sagens opklaring, idet politiet gennem selvanmeldelsen bliver bekendt med forholdet. Kat. 1 adskiller sig herved fra de øvrige kategorier, hvor tilståelsen tillægges betydning på grund af dens procesøkonomiske betydning for sagens behandling, herunder fordi den kan begrænse efterforskningen, forenkle bevisførelsen eller reducere antallet af retsdage.[150]

---

[145] Herefter: kat. 1
[146] Sag 99/2024, s. 9
[147] Ibid
[148] FT. 2023–24, T. A, LF nr. L 115, s. 107
[149] LBK. 2004-09-21 nr. 960, § 82, stk. 1, nr. 9
[150] Sag 99/2024, s. 9–10

Som følge af lovændringens formål må kat. 1 samtidig ses i sammenhæng med bestemmelsens procesøkonomiske sigte.[151] Når sigtede angiver sig selv og afgiver fuldstændig tilståelse, kan sagen allerede fra begyndelsen behandles på et mere oplyst grundlag, hvilket kan begrænse politiets efterforskning og forenkle det videre forløb. Kat. 1 hviler dog ikke alene på procesøkonomiske hensyn, men også på det historiske hensyn til, at sigtedes efterfølgende adfærd kan bidrage til sagens opklaring og effektiv retshåndhævelse som anført i kap. 3.

HR præciserer, at en henførelse til kat. 1 som udgangspunkt kan medføre en reduktion af straffen på *"ca. en tredjedel eller mere"*.[152] Denne angivelse fremgår ikke direkte af lovens forarbejder, hvor det alene anføres, at en tilståelse i sådanne tilfælde *"i højere grad"*[153] vil kunne medføre en lavere straf. Dette viser, at HR konkretiserer forarbejdernes generelle angivelse ved at opstille et vejledende udgangspunkt. Kat. 1 placerer sig herved som det højeste udgangspunkt for strafreduktion i HRs kategorisering. Dette må ses i lyset af, at selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse vil have væsentlig betydning for både sagens opklaring og strafforfølgning.

Samlet viser kat. 1, at selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse fortsat udgør det mest tungtvejende tilfælde ved vurderingen af tilståelsesrabat. Kategorien viderefører dermed det historiske kerneområde for bestemmelsen, men HR går samtidig videre end forarbejderne ved at knytte et vejledende udgangspunkt på ca. en tredjedel eller mere til denne type tilståelse.

2.2 Politiet spares for en længere efterforskning, og sagen kan fremmes som tilståelsessag

HRs kategori 2[154] omfatter tilfælde, hvor sigtede ikke har angivet sig selv, men hvor tilståelsen afgives så tidligt under sagen, at politiet spares for en længere efterforskning, og sagen kan fremmes som tilståelsessag.[155] Kategorien angår dermed tilfælde, hvor

[151] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 10
[152] Sag 99/2024, s. 9
[153] Ibid
[154] Herefter: kat. 2
[155] Sag 99/2024, s. 9

tilståelsen ikke har samme opklaringsmæssige betydning som ved selvanmeldelse, men hvor den fortsat har væsentlig procesøkonomisk betydning.

Kat. 2 forudsætter to forhold. For det første skal tilståelsen medføre, at politiet spares for en længere efterforskning. For det andet skal tilståelsen gøre det muligt at fremme sagen som tilståelsessag. Det er derfor ikke enhver tidlig tilståelse, der kan henføres til kat. 2, idet tilståelsen skal have haft reel betydning for straffesagens afvikling.

Kategorien har direkte støtte i lovens forarbejder.[156] Det fremgår heraf, at der, når sigtede ikke har angivet sig selv, fortsat *"i højere grad"*[157] vil være grund til, at en tilståelse medfører en lavere straf, hvis tilståelsen afgives tidligt under sagen, således at politiet spares for en længere efterforskning, og sagen kan fremmes som tilståelsessag.[158] I sådanne tilfælde kan tilståelsen efter omstændighederne tillægges *"betydelig vægt ved strafudmålingen".*[159]

Set i lyset af lovændringens formål placerer kat. 2 sig tæt på bestemmelsens procesøkonomiske kerne.[160] Tilståelsen bidrager ikke til sagens opklaring på samme måde som ved selvanmeldelse, men kan begrænse politiets efterforskning og samtidig medføre, at sagen kan fremmes som tilståelsessag. Kategorien afspejler dermed i høj grad det procesøkonomiske hensyn, som dannede grundlag for lovændringen.

Kat. 2 adskiller sig fra kat. 1 ved, at sigtede ikke selv har bragt sagen til politiets kendskab.

HR præciserer, at en henførelse til kat. 2 som udgangspunkt kan medføre *"en reduktion af straffen på mellem ca. 20 % og ca. en tredjedel".*[161] Denne angivelse fremgår ikke direkte af forarbejderne, hvor det alene anføres, at tilståelsen efter omstændighederne kan tillægges "*betydelig vægt*"[162] ved strafudmålingen. HR konkretiserer dermed forarbejdernes generelle angivelse ved at opstille et vejledende procentuelt

[156] Sag 99/2024, s. 9
[157] FT. 2023–24, tillæg A, LF. nr. L 115, s. 107–108
[158] Ibid
[159] Ibid
[160] Ibid, s. 10
[161] Ibid
[162] Ibid, s. 108

udgangspunkt. Herved placeres kat. 2 som det næsthøjeste udgangspunkt for strafreduktion i HRs kategorisering.

Samlet viser kat. 2, at en tilståelse kan tillægges betydelig vægt, selv om sigtede ikke har angivet sig selv. Det afgørende er, at tilståelsen har haft en konkret procesøkonomisk betydning ved både at spare politiet for en længere efterforskning og gøre det muligt at fremme sagen som tilståelsessag.

2.3 Tilståelsessag hvor politiet ikke spares for en længere efterforskning

HRs kategori 3[163] omfatter tilfælde, hvor tilståelsen afgives så tidligt under sagen, at sagen kan fremmes som tilståelsessag, men hvor politiet *ikke* spares for en længere efterforskning.[164] Kategorien angår dermed tilfælde, hvor tilståelsen har betydning for sagens behandling ved domstolene, men ikke i samme omfang for politiets efterforskning.

Kategorien forudsætter, at sagen kan fremmes som tilståelsessag. Det er derimod ikke en betingelse, at tilståelsen har medført, at politiet er blevet sparet for en længere efterforskning. Det er netop dette forhold, der adskiller kat. 3 fra kat. 2, hvor tilståelsen både skal spare politiet for en længere efterforskning og gøre det muligt at fremme sagen som tilståelsessag, hvilket begrunder en mere betydelig strafreduktion.[165]

Kat. 3 er ikke udtrykkeligt omtalt som en selvstændig tilfældegruppe i lovens forarbejder. HR udleder imidlertid af forarbejderne, at *"der i tilståelsessager, hvor politiet ikke spares for en længere efterforskning, ikke kan gives samme tilståelsesrabat som i kategori 2".*[166] HR opstiller dermed kat. 3 som en afgrænsning af de tilfælde, hvor sagen kan fremmes som tilståelsessag, men hvor tilståelsen ikke har haft samme procesøkonomiske betydning som i kat. 2.

Set ift. lovændringens formål viser kat. 3, at det ikke er tilståelsens tidlige tidspunkt i sig selv, der er afgørende for strafreduktionens størrelse. Det afgørende er derimod, hvilken

[163] Herefter: kat. 3
[164] Sag 99/2024, s. 9
[165] Ibid
[166] Ibid

konkret procesøkonomisk betydning tilståelsen har haft for straffesagens afvikling. Hvor tilståelsen alene medfører, at sagen kan fremmes som tilståelsessag, men ikke sparer politiet for en længere efterforskning, er den procesøkonomiske gevinst mindre end i kat. 2. Dette kommer også til udtryk ved HRs eksempel om narkotika- og våbensager, hvor det erkendte forhold svarer til politiets fund hos den pågældende.[167] I sådanne tilfælde har tilståelsen ikke nødvendigvis haft betydning for sagens opklaring eller for omfanget af politiets efterforskning, fordi de centrale beviser allerede foreligger.[168] Tilståelsen kan derimod fortsat have betydning for sagens videre behandling, idet sagen kan fremmes som tilståelsessag.[169]

HR præciserer, at en henførelse til kat. 3 som udgangspunkt kan medføre en reduktion af straffen på *"mellem ca. 10 % og ca. 20 %"*.[170] Dette må ses i lyset af, at tilståelsen under kat. 3 alene har haft betydning for sagens behandling som tilståelsessag, men ikke i samme omfang for politiets efterforskning.

Samlet viser kat. 3, at en tidlig tilståelse ikke i sig selv medfører en betydelig strafreduktion. Det afgørende er, om tilståelsen konkret har haft procesøkonomisk betydning for straffesagens behandling. Kategorien illustrerer dermed sondringen mellem tilståelsens tidspunkt og tilståelsens faktiske betydning for ressourceforbruget.

2.4 Væsentlig betydning for hovedforhandlingens omfang

HRs kategori 4[171] omfatter tilfælde, hvor sigtede forud for hovedforhandlingen gennem sin forsvarer tilkendegiver at ville tilstå flere væsentlige forhold i sagen, og hvor tilståelsen medfører, at bevisførelsen under hovedforhandlingen og dermed antallet af retsdage kan begrænses i væsentlig grad.[172] Kategorien angår dermed tilfælde, hvor sagen fortsat skal behandles som domsmands- eller nævningesag, men hvor tilståelsen får væsentlig betydning for hovedforhandlingens omfang.

---

[167] Sag 99/2024, s. 9
[168] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 108
[169] Sag 99/2024, s. 9
[170] Ibid
[171] Herefter: kat. 4
[172] Sag 99/2024, s. 9–10

Kategorien forudsætter flere forhold. For det første skal der være tale om en domsmands- eller nævningesag. For det andet skal sigtede forud for hovedforhandlingen gennem sin forsvarer tilkendegive at ville tilstå flere væsentlige forhold i sagen. For det tredje skal tilståelsen have den effekt, at bevisførelsen under hovedforhandlingen og dermed antallet af retsdage begrænses i væsentlig grad.[173] Det er derfor ikke enhver tilståelse forud for hovedforhandlingen, der kan henføres til kat. 4. Tilståelsen skal have haft reel betydning for hovedforhandlingens omfang.

Kategorien har støtte i lovens forarbejder.[174] Det fremgår heraf, at der *"vil være mindre grund til, at en tilståelse medfører en lavere straf, når tilståelsen først afgives under hovedforhandlingen i en domsmandssag eller nævningesag"*.[175] Forarbejderne angiver samtidig, at en tilståelse forud for hovedforhandlingen også kan *"medføre en lavere straf, selv om der også er forhold, som ikke tilstås",*[176] hvis bevisførelsen under hovedforhandlingen og dermed antallet af retsdage kan begrænses i væsentlig grad.[177]

Set ift. lovændringens formål viser kat. 4, at tilståelsesrabatten ikke er begrænset til tilfælde, hvor sagen kan fremmes som tilståelsessag. Også i domsmands- og nævningesager kan en tilståelse have procesøkonomisk betydning, hvis bevisførelsen begrænses og antallet af retsdage reduceres.

Kat. 4 adskiller sig dermed fra kat. 2 og 3, hvor den procesøkonomiske betydning består i, at sagen kan fremmes som tilståelsessag, mens sagen i kat. 4 fortsat skal gennemføres ved almindelig hovedforhandling.

HR præciserer, at en henførelse til kat. 4 som udgangspunkt kan medføre en reduktion af straffen på *"mellem ca. 10 % og ca. 20 %"*.[178] Kat. 4 placerer sig dermed på samme niveau for strafreduktion som kat. 3, men hviler på en anden procesøkonomisk begrundelse. Hvor kat. 3 angår tilfælde, hvor sagen kan fremmes som tilståelsessag, angår

[173] Sag 99/2024, s. 9–10
[174] Ibid
[175] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 108
[176] Ibid
[177] Ibid
[178] Sag 99/2024, s. 10

kat. 4 tilfælde, hvor en domsmands- eller nævningesag kan gennemføres med en mindre omfattende bevisførelse og færre retsdage.

HR foretager samtidig en væsentlig præcisering af beregningsgrundlaget for rabatten. Reduktionen skal beregnes ud fra straffen for det eller de tilståede forhold.[179] Dette indebærer, at rabatten ikke nødvendigvis beregnes på grundlag af den samlede straf i sagen, men alene på grundlag af den del af strafudmålingen, der knytter sig til de forhold, som sigtede har tilstået. Denne præcisering er særlig relevant, idet kat. 4 netop også kan omfatte delvise tilståelser.[180]

Samlet viser kat. 4, at en tilståelse i den gængse hovedforhandling også kan begrunde strafreduktion. Det afgørende er, at tilståelsen har haft væsentlig betydning for hovedforhandlingens omfang. Kategorien viser dermed, at HRs vurdering fortsat knytter sig til tilståelsens konkrete procesøkonomiske betydning, men at denne betydning i kat. 4 angår hovedforhandlingens omfang og ikke sagens behandling som en tilståelsessag.

2.5 Vis betydning for sagens afvikling

HRs kategori 5[181] omfatter tilfælde, hvor tilståelsen forud for eller under hovedforhandlingen ikke medfører, at antallet af retsdage kan begrænses i væsentlig grad, men hvor tilståelsen dog har haft en vis betydning for sagens afvikling.[182] Kategorien angår dermed tilfælde, hvor tilståelsen har haft en mere begrænset procesøkonomisk betydning end i kat. 4, men hvor den ikke har været uden betydning for sagens behandling.

Kategorien er ikke udtrykkeligt omtalt som en selvstændig tilfældegruppe i lovens forarbejder.[183] HR foretager derfor en selvstændig udfyldning af bestemmelsens anvendelsesområde. Hvor kat. 4 angår tilfælde, hvor tilståelsen begrænser bevisførelsen

[179] Sag 99/2024, s. 10
[180] Ibid
[181] Herefter: kat. 5
[182] Sag 99/2024, s. 10
[183] Ibid

og antallet af retsdage i væsentlig grad, angår kat. 5 tilfælde, hvor tilståelsen alene har haft en vis betydning for sagens afvikling.

Set i lyset af lovændringens formål viser kat. 5, at også en mere begrænset procesøkonomisk betydning kan tillægges vægt ved strafudmålingen.[184] Det kan f.eks. være tilfældet, hvis tilståelsen begrænser enkelte dele af bevisførelsen, afklarer bestemte faktiske forhold eller på anden måde forenkler sagens behandling, uden at dette medfører en væsentlig reduktion af antallet af retsdage. Kategorien placerer sig dermed under kat. 4, men adskiller sig samtidig fra de tilfælde, hvor tilståelsen ikke har haft nogen reel betydning for sagens behandling.

HR præciserer, at det i sådanne tilfælde beror på omstændighederne, om der overhovedet skal gives tilståelsesrabat.[185] Hvis der gives rabat, kan strafnedsættelsen som udgangspunkt *"højest udgøre ca. 10 %"*.[186] Dette viser, at der ikke automatisk gives strafreduktion, blot fordi sigtede har afgivet en tilståelse. Tilståelsen skal fortsat have haft en sådan betydning for sagens afvikling, at der er grundlag for at tillægge den vægt ved strafudmålingen.

Samlet viser kat. 5, at en tilståelse ikke i sig selv medfører strafreduktion. Det afgørende er, om tilståelsen konkret har haft procesøkonomisk betydning for sagens afvikling. Kategorien illustrerer dermed, at HRs vurdering også i de mindre rabatgivende tilfælde knytter sig til tilståelsens faktiske betydning for straffesagens behandling.

2.6 Tilståelse under anke

HRs kategori 6[187] omfatter tilfælde, hvor sigtede nægter sig skyldig i byretten, men dømmes, hvorefter tilståelsen først afgives under ankesagen.[188] Kategorien adskiller sig fra de øvrige kategorier ved, at HR som det klare udgangspunkt afskærer tilståelsesrabat.

[184] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 108
[185] Sag 99/2024, s. 10
[186] Ibid
[187] Herefter: kat. 6
[188] Sag 99/2024, s. 10

Kategorien er ikke omtalt i lovens forarbejder. HR bemærker herom, at lovbemærkningerne ikke omtaler den situation, *"hvor tiltalte mod sin benægtelse er dømt i byretten, og hvor tilståelsen først afgives under anken"*.[189] Kat. 6 må derfor forstås som Højesterets selvstændige udfyldning af bestemmelsens anvendelsesområde. Denne udfyldning må ses som følge af bestemmelsens procesøkonomiske sigte.

Efter HRs præmisser skal en tilståelse i denne situation som det klare udgangspunkt ikke tillægges betydning ved straffens fastsættelse.[190] Dette begrundes med, at en tilståelse først afgivet under anken typisk ikke medfører nogen reel ressourcebesparelse hos politiet eller byretten.[191] På dette tidspunkt har politiet allerede efterforsket sagen, og byretten har gennemført sagens behandling. Tilståelsen har derfor ikke procesøkonomisk betydning.

HR lægger endvidere vægt på, at en tilståelsesrabat i denne situation ville kunne skabe et uhensigtsmæssigt incitament for sigtede til at iværksætte fuldstændig anke.[192] Hvis sigtede kunne opnå rabat ved først at tilstå efter dom i byretten, ville det kunne tilskynde til, at sagen først gennemføres i byretten, hvorefter tilståelsen afgives under anken. En sådan tilståelse ville ikke understøtte lovændringens formål om at frigøre ressourcer, men ville tværtimod kunne medføre flere ankesager ved landsretterne.[193]

Kat. 6 kan på den baggrund forstås som udtryk for en formålsorienteret og indskrænkende fortolkning af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9.[194] Bestemmelsens ordlyd omfatter efter sin formulering, at sigtede har aflagt tilståelse, og sondrer ikke mellem, hvornår tilståelsen afgives. HR begrænser imidlertid bestemmelsens anvendelse i de tilfælde, hvor tilståelsen først afgives under anken efter dom i byretten.[195] Dette sker med henvisning til lovændringens procesøkonomiske formål, idet en sådan tilståelse som udgangspunkt hverken sparer politiet for efterforskning eller byretten for behandling af sagen.[196] En

[189] Sag 99/2024, s. 10
[190] Ibid
[191] Ibid
[192] Ibid
[193] Ibid
[194] Blume, s. 299–300
[195] Ibid
[196] Sag 99/2024, s. 10

rabat i denne situation ville derimod kunne modvirke formålet med bestemmelsen, idet det kan skabe incitament til at iværksætte fuldstændig anke.[197]

Kat. 6 adskiller sig dermed også fra kat. 5. I kat. 5 kan der efter omstændighederne gives en begrænset tilståelsesrabat, hvis tilståelsen har haft en vis betydning for sagens afvikling.[198] I kat. 6 er udgangspunktet derimod, at tilståelsen slet ikke skal tillægges betydning.[199] Det skyldes, at tilståelsen mangler procesøkonomisk betydning, og at en rabat samtidig ville kunne modvirke lovændringens formål.

Samlet viser kat. 6, at HR ikke alene anvender bestemmelsens ordlyd, men fortolker strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, i lyset af bestemmelsens formål og forarbejder. Kategorien markerer dermed en ydre grænse for tilståelsesrabatten. Selv om der formelt er afgivet en tilståelse, kan tilståelsesrabat som udgangspunkt nægtes, hvis tilståelsen ikke har haft procesøkonomisk betydning. Derudover vil sådan en rabat samtidig ville kunne modvirke formålet med lovændringen.

2.7 Sager og sagsområder, hvor procesøkonomiske hensyn ikke i sig selv kan begrunde tilståelsesrabat

HR foretager afslutningsvis endnu en yderligere afgrænsning af tilståelsesrabattens anvendelsesområde.[200] Efter opstillingen af de seks kategorier bemærker HR, at hverken strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, eller bestemmelsens forarbejder skelner mellem forskellige typer af lovovertrædelser.[201] Efter bestemmelsens ordlyd kunne en tilståelse derfor som udgangspunkt indgå som formildende omstændighed uanset kriminalitetens art.

HR finder, at *"der er sager og sagsområder, hvor der som udgangspunkt ikke kan gives tilståelsesrabat alene ud fra procesøkonomiske hensyn".*[202] Denne begrænsning fremgår

[197] Sag 99/2024, s. 10
[198] Ibid
[199] Ibid
[200] Blume, s. 299–300
[201] Sag 99/2024, s.11
[202] Ibid

ikke af lovens forarbejder, men må forstås som HRs selvstændige afgrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde.

For det første fremhæver HR sagsområder, hvor der "*generelt ikke spares væsentlige ressourcer ved en tilståelse*", og sagsområder *"hvor der efter praksis er ret faste takster for udmåling af bøder eller kortere fængselsstraffe"*.[203] Som eksempel nævnes færdselslovgivningen.[204] I disse tilfælde er begrænsningen begrundet i bestemmelsens procesøkonomiske formål. Hvis en tilståelse ikke i nævneværdigt omfang kan forenkle sagens behandling eller reducere ressourceforbruget, falder den uden for det hensyn, som lovændringen skulle fremme.

For det andet fremhæver HR sager om bl.a. *"drab, voldtægt, vold og andre grove integritetskrænkelser"*.[205] I disse sager beror begrænsningen ikke alene på, om tilståelsen har haft procesøkonomisk betydning. HR inddrager også retshåndhævelseshensyn, som kan tale imod, at der gives tilståelsesrabat alene med henvisning til, at tilståelsen har sparet ressourcer.[206] Kriminalitetens karakter og alvor kan således begrænse den betydning, som det procesøkonomiske hensyn ellers ville kunne have ved strafudmålingen.

Herved foretager HR en indskrænkende fortolkning af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9.[207] Bestemmelsens ordlyd angiver bredt, at det i almindelighed skal indgå som formildende omstændighed, at sigtede har aflagt tilståelse. HR begrænser imidlertid bestemmelsens betydning i sager, hvor tilståelsen enten ikke har reel procesøkonomisk betydning, eller hvor andre strafudmålingshensyn, herunder retshåndhævelseshensyn, taler imod, at tilståelsen tillægges vægt.[208]

Samlet viser dette, at HRs rammeinddeling ikke alene fastlægger positive udgangspunkter for strafreduktion. HR fastlægger også grænserne for, hvornår en tilståelse ikke bør føre til tilståelsesrabat, selv om bestemmelsens ordlyd efter sin formulering omfatter tilståelser

---

[203] Sag 99/2024, s.11
[204] Ibid
[205] Ibid
[206] Ibid
[207] Blume, s. 299–300
[208] Sag 99/2024, s. 11

generelt. Tilståelsesrabatten afhænger derfor ikke alene af tilståelsens tidspunkt og procesøkonomiske betydning, men også af kriminalitetens karakter og de øvrige strafudmålingshensyn i sagen.

Sammenfatning

Analysen viser, at anvendelsen af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, efter HRs praksis ikke blot beror på, om der er afgivet en tilståelse, men på hvilken konkret betydning tilståelsen har haft for efterforskningen, bevisførelsen og sagens videre behandling. Kategorierne tager udgangspunkt i lovens forarbejder og afspejler lovændringens procesøkonomiske formål, men viser samtidig, at HR selvstændigt systematiserer og afgrænser bestemmelsens anvendelsesområde. Herved fastlægges både positive udgangspunkter for strafreduktion og grænser for, hvornår en tilståelse ikke bør føre til rabat. Tilståelsesrabatten afhænger derfor ikke alene af tilståelsens karakter, tidspunkt og procesøkonomiske betydning, men også af kriminalitetens karakter og sagens øvrige strafudmålingshensyn.

3 Højesterets rammer og deres anvendelse i praksis

På baggrund af HRs rammeinddeling af tilståelsesrabatten behandles den efterfølgende praksis nedenfor ud fra de afgrænsnings- og fortolkningsspørgsmål, som navnlig i sag 99/2024 rejser, herunder HRs rammer som en selvstændig begrundelse, grænsedragningen mellem kategorierne, sagsområder hvor tilståelsesrabat som udgangspunkt ikke gives og tilståelse under anke.

3.1 Højesterets rammer som begrundelse

Som anført ovenfor fastlagde HR i sag 99/2024 de overordnede rammer for tilståelsesrabatten.[209]

I forlængelse heraf henviste HR samme dag direkte til udgangspunktet om, at en tilståelse, der først afgives under anken, som det klare udgangspunkt ikke skal tillægges betydning ved straffens fastsættelse i sag 100/2024.[210] HRs rammer i sag 99/2024 blev dermed straks

[209] Sag 99/2024, s. 9–10
[210] Sag 100/2024, s. 5

anvendt som grundlag for vurderingen i en anden konkret sag. Dette understøtter, at rammeinddelingen i sag 99/2024 har betydelig vejledende vægt for den efterfølgende anvendelse af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9.

I sag 92/2024, præciserede HR, at *"det er hensigtsmæssigt, at det udtrykkeligt fremgår af dommen i den enkelte sag, hvilken af de seks kategorier tilståelsen er omfattet af, og hvilken straf der ville være blevet udmålt uden tilståelsesrabat."*[211]

Denne anvisning ses i sag 91/2024, hvor HR udtrykkeligt angav både den relevante kategori og den straf, der ville være udmålt uden tilståelsesrabat.[212] Herved får HRs kategorier ikke alene betydning for selve vurderingen af tilståelsesrabatten, men også for, hvordan domstolene bør begrunde og synliggøre strafudmålingen.

Dette har betydning for gennemsigtigheden og forudsigeligheden i strafudmålingen. Hvis det fremgår, hvilken kategori sagen henføres til, og hvilken straf der ville være udmålt uden tilståelsesrabat, bliver det tydeligere, hvilken konkret betydning tilståelsen har haft. Det kan samtidig styrke ensartetheden i domstolenes anvendelse af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9.

Hvis domstolene derimod ikke angiver, hvilken kategori sagen henføres til, eller hvilken straf der ville være udmålt uden tilståelsesrabat, medfører det næppe i sig selv, at dommen lider af en retlig mangel. Det kan medvirke til at svække dommens gennemsigtighed, idet det bliver vanskeligt at vurdere, hvilken konkret betydning tilståelsen har haft.[213] HRs anvisning må derfor forstås som en vejledning til klarhed og synlighed i begrundelsen snarere end som en egentlig gyldighedsbetingelse.

Samlet viser praksis, at HRs kategorier ikke alene fungerer som vejledende rammer for strafnedsættelsen. Kategorierne fungerer også som et redskab til at synliggøre begrundelsen for strafudmålingen i den enkelte sag. Dette bidrager til forudsigelighed og

[211] Sag 92/2024, s. 4
[212] Sag 91/2024, s. 3
[213] :f.eks. TfK2025.288, S-2153-25 og AM2025.05.27B2

ensartethed, samtidig med at tilståelsesrabatten fortsat beror på en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder.

3.2 Afgrænsningen mellem tilståelsens tidspunkt og dens faktiske procesøkonomiske betydning

Et centralt afgrænsningsspørgsmål er, hvilken betydning tilståelsens tidspunkt skal tillægges i forhold til tilståelsens faktiske procesøkonomiske betydning. Som anført beror sondringen mellem kat. 2 og 3 på, om tilståelsen konkret har sparet politiet for en længere efterforskning. Det afgørende er således ikke alene, om tilståelsen afgives tidligt, men hvilken betydning den reelt har haft for politiets efterforskning og sagens videre behandling.

Denne afgrænsning illustreres i AM2025.08.29Ø, hvor landsretten fandt, at sigtede havde afgivet en delvis tilståelse tidligt under sagen, hvorfor sagen kunne fremmes som tilståelsessag. Et flertal fandt, at sagen måtte henføres til kat. 2, mens et mindretal fandt, at sagen skulle henføres til kat. 3. Uenigheden angik, om tilståelsen konkret havde sparet politiet for en længere efterforskning. Mindretallet lagde i den forbindelse vægt på, at sigtede "*ikke ved sin erkendelse [havde] sparet politiet for nogen omfattende efterforskning*"[214], idet politiet allerede havde foretaget yderligere efterforskning, herunder sporing, observation og aflytning, før sigtede afgav den delvise tilståelse.[215]

Uenigheden fik direkte betydning for strafudmålingen, idet henførelsen af sagen til enten kat. 2 eller kat. 3 var afgørende for tilståelsesrabattens størrelse. Flertallets henførelse af tilståelsen til kat. 2 førte til, at straffen blev fastsat til fængsel i 6 år, svarende til en strafreduktion på 25% i forhold til udgangspunktet på 8 års fængsel, mens mindretallet, der vurderede sagen henført til kat. 3, mente, at straffen skulle fastsættes til fængsel i 6 år og 6 måneder.[216]

AM2025.08.29Ø illustrerer, at grænsen mellem kat. 2 og 3 beror på en konkret vurdering af tilståelsens efterforskningsmæssige betydning. Det er ikke tilstrækkeligt, at tilståelsen

[214] AM2025.08.29Ø, s. 6
[215] Ibid
[216] Ibid, s. 5–6

er afgivet tidligt, hvis politiet allerede har gennemført væsentlig efterforskning i sagen, eller hvis tilståelsen i øvrigt ikke har haft reel betydning for politiets efterforskning. Samtidig viser dommen, at HRs kategorier efterlader et skønsmæssigt rum, hvor domstolene må vurdere, om tilståelsen reelt har haft den procesøkonomiske betydning, der kan begrunde en mere betydelig strafnedsættelse.

Samme afgræsning ses i sag 91/2024. Sigtede gjorde gældende, at tilståelsen burde henføres til kat. 2, idet sigtede ikke havde mulighed for at begrænse politiets efterforskning forud for tilståelse.[217] Højesteret lagde imidlertid vægt på, at sagen på tilståelsestidspunktet var færdigefterforsket, hvorfor sagen blev henført til kat. 3.[218]

Dommen understøtter, at det ikke er afgørende, om sagen kan fremmes som tilståelsessag, men om tilståelsen reelt har haft procesøkonomisk betydning for efterforskningen.

Et klarere eksempel på kat. 3 ses i sag 92/2024, hvor sigtede nægtede sig skyldig i grundlovsforhøret, men tilstod ca. to måneder senere, så sagen kunne fremmes som tilståelsessag.[219] HR henførte sagen til kat. 3. Der blev lagt vægt på, at der ikke var grundlag for at antage, at politiet som følge af tilståelsen var blevet sparet for en længere efterforskning.[220] HR lagde dog vægt på, at tilståelsen havde medført en vis ressourcebesparelse hos både politiet og domstolene.[221]

Dommen viser, at en tilståelse ikke henføres til kat. 2 alene, fordi den afgives relativt tidligt og muliggør sagens behandling som en tilståelsessag. Det afgørende er, om tilståelsen konkret har reduceret politiets efterforskning.

Et andet eksempel på afgrænsningen mellem kat. 3 og de mindre rabatgivende kategorier ses i TfK2025.445. Ved anholdelsen erkendte sigtede det forhold, som anklagemyndigheden rejste tiltale for, ligesom sigtede fastholdt erkendelsen i grundlovsforhøret samme dag. Byretten henførte sagen til kat. 5, idet retten lagde vægt

[217] Sag 91/2024, s. 1–2
[218] Ibid, s. 4
[219] Sag 92/2024, s. 4
[220] Ibid
[221] Ibid, s. 5

på, at tilståelsen ikke havde sparet politiet for en længere efterforskning, og at der alene kunne være sket en begrænset besparelse hos domstolen, hvis sagen var blevet afgjort ved straksdom i forbindelse med grundlovsforhøret.[222] Landsretten nåede imidlertid frem til, at sagen var omfattet af kat. 3. Landsretten lagde her vægt på, at tilståelsen ikke havde sparet politiet for en ressourcetung efterforskning, men at sagen *"som følge af erkendelsen [har] kunnet gennemføres som en tilståelsessag"*.[223]

Det bemærkelsesværdige er, at sagen ikke blev fremmet som tilståelsessag, idet anklagemyndigheden havde indleveret et anklageskrift.[224] Landsrettens vurdering må derfor forstås som en vurdering af tilståelsens potentielle procesøkonomiske betydning, idet sagen ikke blev behandlet som en faktisk tilståelsessag. Dommen illustrerer dermed, at kat. 3 ikke alene kan anvendes, hvor sagen faktisk er fremmet som tilståelsessag, men også hvor tilståelsen har gjort en sådan forenklet behandling mulig.

Også i TfK2025.258 henførte landsretten sagen til kat. 3, selv om sagen var behandlet som en domsmandssag, idet sigtede ikke havde tilstået hele sigtelsen uden forbehold ved anholdelsen.[225] Landsretten lagde vægt på, at tilståelsen svarede til politiets fund, og at tilståelsen ikke havde sparet politiet for en længerevarende efterforskning.[226] Dommen viser, at kat. 3 i praksis ikke anvendes som en snæver kategori for tilståelsessager alene.

TfK2025.445 og TfK2025.258 rejser på den baggrund et fortolkningsspørgsmål om kat. 3's rækkevidde. Efter rammeinddelingen må kat. 3 som udgangspunkt forstås som en kategori for tilfælde, hvor tilståelsen muliggør behandling som tilståelsessag, men hvor politiet ikke spares for en længere efterforskning. Landsretspraksis viser, at kategorien i praksis anvendes mere fleksibelt. Kat. 3 synes således også at kunne anvendes i tilfælde, hvor sagen ikke faktisk er fremmet som tilståelsessag, men hvor tilståelsen enten kunne have muliggjort en mere forenklet behandling, eller hvor tilståelsen angår et forhold, der allerede er konstateret ved politiets fund.

[222] TfK2025.445, s. 1
[223] Ibid, s. 2
[224] Ibid, s. 1
[225] TfK2025.258, s. 1
[226] Ibid, s. 2

Denne praksis indebærer en vis udvidelse af kategoriens anvendelsesområde. Det afgørende synes således ikke at være sagens formelle behandlingsform, men om tilståelsen har haft en begrænset, men dog reel eller potentiel procesøkonomisk betydning. En sådan fortolkning er forenelig med lovændringens procesøkonomiske formål, men kan samtidig svække klarheden i sondringen mellem kat. 3 og 5, idet grænsen mellem en begrænset og en vis procesøkonomisk betydning bliver mindre tydelig.

3.3 Afgrænsningen mellem hensynet til procesøkonomi og retshåndhævelse

Et andet centralt afgrænsningsspørgsmål er, hvilken betydning retshåndhævelseshensyn skal tillægges over for tilståelsens procesøkonomiske betydning. Som anført ovenfor har HR fastslået, at der er sager og sagsområder, hvor der som udgangspunkt ikke kan gives tilståelsesrabat alene ud fra procesøkonomiske hensyn.[227] Dette gælder som udgangspunkt sager, hvor kriminalitetens karakter og alvor taler imod, at tilståelsen tillægges vægt ved strafudmålingen.

Denne afgrænsning illustreres i U.2025.4461, hvor sagen omhandlede besiddelse og udbredelse af seksuelt materiale af personer under 18 år efter strfl. § 235, stk. 1 og 2.[228] Sagen blev behandlet som en tilståelsessag, og landsretten henførte sagen til kat. 3, idet politiet ikke som følge af tilståelsen var blevet sparet for en længere efterforskning. Sigtede havde først erkendt forholdene efter yderligere efterforskning.[229] Dommen illustrerer dermed, at sager om overtrædelse af strfl. § 235 ikke i sig selv er udelukket fra tilståelsesrabat efter strfl. § 82, stk. 1, nr. 9.

Dette kommer endnu tydeligere til udtryk i TfK2026.35, der omhandlede videregivelse af to videoer med seksuelt materiale af personer under 18 år efter strfl. § 235, stk. 1.[230] Landsretten bemærker, at lovens forarbejder og sag 99/2024 ikke udelukker at der *"give tilståelsesrabat allerede fordi sagen omhandler overtrædelse af § 235, stk. 1."*[231] Landsretten uddybede i den forbindelse, at sager herom *"er ganske forskelligartede med*

[227] Sag 99/2024, s. 11
[228] U.2025.4461, s. 1
[229] Ibid, s. 2
[230] TfK2026.35, s. 1
[231] TfK2026.35, s. 2

hensyn til navnlig omfanget og karakteren af det delte materiale samt antallet af modtagere."[232]

Dommen er interessant, idet der var dissens om betydningen af retshåndhævelseshensyn. Flertallet fandt, at retshåndhævelseshensyn ikke i den konkrete sag talte imod tilståelsesrabat. Flertallet lagde her afgørende vægt på, at der var tale om videregivelse til én person af to videoer i kat. 2[233] med en samlet varighed på 29 sekunder.[234] Mindretallet fandt derimod, at sagen omhandlede en grov integritetskrænkelse, hvorfor der ikke var grundlag for tilståelsesrabat.[235]

U.2025.4461 og TfK2026.35 viser dermed, at afgrænsningen ikke beror alene på kriminalitetstypen, men på en konkret vurdering af forholdets karakter, omfang og grovhed. En sag om seksuelt materiale af personer under 18 år er ikke automatisk undtaget fra tilståelsesrabat, men retshåndhævelseshensyn kan efter omstændighederne føre til, at tilståelsesrabatten bortfalder.[236]

Dette illustreres i AM2026.03.24V, der omfattede forskellige seksualforbrydelser mod børn, herunder grooming, blufærdighedskrænkelse, uberettiget fotografering samt besiddelse og deling af seksuelt materiale af personer under 18 år. Byretten lagde ved strafudmålingen bl.a. vægt på, at sigtede havde tilstået en del over for politiet, at sigtede ønskede sagen afgjort som en tilståelsessag, og at der ved hovedforhandlingen blev sparet tre retsdage og en del vidneførsel.[237] Imidlertid fandt landsretten under henvisning til HRs udtalelser om grove integritetskrænkelser ikke, at der efter sagens karakter skulle ske strafreduktion i medfør af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9.[238]

Dommene viser, at tilståelsens procesøkonomiske betydning ikke i sig selv er afgørende. Selv om en tilståelse kan spare politi, anklagemyndighed og domstole for ressourcer, kan

---

[232] TfK2026.35, s. 2
[233] Kat. 2 angiver typen af fotografier, film eller lign. med seksuelle fremstillinger. Der henvises i øvrigt til CRK. 2026-02-15 nr. 9378 om seksualforbrydelser
[234] TfK2026.35, s. 2
[235] TfK2026.35, s. 2
[236] CRK. 2026-03-10 nr. 9364
[237] AM2026.03.24V, s. 11
[238] Ibid, s. 18

kriminalitetens karakter og grovhed føre til, at retshåndhævelseshensyn vejer tungere. Herved får HRs indskrænkende fortolkning betydning i praksis, idet tilståelsesrabatten ikke alene afhænger af, om tilståelsen har forenklet sagens behandling, men også af om andre strafudmålingshensyn taler imod, at tilståelsen tillægges vægt.

Samlet viser praksis, at afgrænsningen mellem procesøkonomi og retshåndhævelse beror på en konkret vurdering. Tilståelsesrabat er således ikke udelukket i alle sager om seksualforbrydelser eller integritetskrænkelser. Hvor forholdet er af mere begrænset omfang, kan der fortsat gives tilståelsesrabat. Hvor der derimod er tale om omfattende eller grove krænkelser, kan retshåndhævelseshensyn føre til, at rabatten udelades, selv om tilståelsen har haft procesøkonomisk betydning.

3.4 Afgrænsningen mellem tilståelse under anke og retssikkerhed

Et yderligere afgrænsningsspørgsmål i praksis er, hvilken betydning en tilståelse først afgivet under anken skal tillægges. Spørgsmålet adskiller sig fra de øvrige kategorier, idet HR som udgangspunkt afskærer tilståelsesrabat i disse tilfælde. Dette skyldes, at tilståelsen på dette tidspunkt som udgangspunkt ikke har haft betydning for politiets efterforskning eller byrettens behandling af sagen.

Dette illustreres i sag 100/2024. I sagen havde sigtede afgivet en delvis tilståelse under anken og gjorde gældende, at tilståelsen skulle tillægges formildende betydning ved strafudmålingen.[239] Sigtede anførte bl.a., at det ikke efter forarbejderne til strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, var et krav, at tilståelsen skulle være afgivet senest i byretten, og at bestemmelsen først var trådt i kraft mellem byrettens og landsrettens behandling af sagen.[240]

HR fandt ikke grundlag for at fravige udgangspunktet om, at en tilståelse, der først afgives under anken i en domsmandssag eller nævningesag, som det helt klare udgangspunkt *ikke* skal tillægges betydning.[241] Herved anvendte HR den ramme, der samme dag var fastlagt i sag 99/2024, og afskar tilståelsesrabat, selv om der formelt var afgivet en tilståelse.

[239] Sag 100/2024, s. 4
[240] Ibid, s. 2
[241] Sag 100/2024, s. 5

Dommen viser, at tilståelsesrabat ikke alene beror på, om der foreligger en tilståelse, men på om tilståelsen har haft den procesøkonomiske betydning, som lovændringen navnlig skulle fremme. Når tilståelsen først afgives efter byrettens dom, har politiet allerede efterforsket sagen, og byretten har gennemført sagen. Tilståelsen kan derfor som udgangspunkt ikke begrunde strafreduktion ud fra procesøkonomiske hensyn.

Afgrænsningen har samtidig en retssikkerhedsmæssig dimension. HRs udgangspunkt afskærer ikke sigtede fra at anke eller fra at ændre forklaring under anken, men indebærer alene, at en tilståelse på dette sene tidspunkt som udgangspunkt ikke udløser tilståelsesrabat. Herved fastholdes balancen mellem sigtedes adgang til at få sagen prøvet (to-instansprincippet[242]) og hensynet til, at tilståelsesrabatten ikke må skabe incitamenter til at gennemføre sagen i byretten og først tilstå under en anke.

Samlet viser praksis, at tilståelse under anke markerer en ydre grænse for tilståelsesrabatten. HRs afgrænsning understøtter lovændringens procesøkonomiske formål og bidrager samtidig til forudsigelighed, idet sigtede og forsvarere må indrette sig på, at en tilståelse først afgivet under anken som det klare udgangspunkt ikke tillægges betydning ved strafudmålingen.

Sammenfatning

Den efterfølgende praksis efter sag 99/2024 viser, at HRs rammeinddeling både fungerer som vejledende grundlag for strafnedsættelsen og som et redskab til at synliggøre begrundelsen for strafudmålingen. Praksis viser samtidig, at det afgørende ikke er tilståelsens tidspunkt i sig selv, men hvilken konkret procesøkonomisk betydning tilståelsen har haft for efterforskningen, bevisførelsen og sagens behandling. Retspraksis viser også, at tilståelsesrabatten ikke alene afhænger af procesøkonomiske hensyn. Kriminalitetens karakter, retshåndhævelseshensyn og tidspunktet for tilståelsen kan begrænse eller helt afskære tilståelsesrabat.

[242] :Gammeltoft-Hansen, Hansen (1998): Strafferetspleje I, 2.udgave, Djøf Forlag, s. 39–41 og Harmer, s. 36–37

Samlet beror anvendelsen af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, derfor fortsat på en konkret vurdering af tilståelsens betydning og sagens øvrige omstændigheder.

4 Delkonklusion

Analysen viser, at sag 99/2024 har fået central betydning for forståelsen og anvendelsen af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9. Højesterets kategorier må forstås som vejledende rammer for domstolenes vurdering af tilståelsesrabat. Kategorierne bygger dels på en fortolkning af bestemmelsen med udgangspunkt i lovens forarbejder, dels på en formålsorienteret udfyldning af de tilfælde, som forarbejderne ikke udtrykkeligt omtaler. De procentvise intervaller udgør derfor ikke bindende reduktionssatser, men vejledende udgangspunkter, som skal anvendes inden for rammerne af den konkrete vurdering af sagens samlede omstændigheder.

Analysen viser endvidere, at anvendelsen af strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, ikke alene beror på, om der er afgivet en tilståelse. Det afgørende er, hvilken konkret betydning tilståelsen har haft for sagens opklaring, efterforskning, bevisførelse og videre behandling. Herved kommer lovændringens procesøkonomiske formål tydeligt til udtryk. Samtidig viser analysen, at HR ikke blot fastlægger positive udgangspunkter for strafreduktion, men også opstiller grænser for, hvornår en tilståelse ikke bør føre til tilståelsesrabat.

Den efterfølgende analyse af retspraksis viser, at Højesterets rammeinddeling både fungerer som et vejledende grundlag for strafnedsættelsen og som et redskab til at synliggøre begrundelsen for strafudmålingen. Praksis viser dog også, at grænsen mellem kategorierne kan give anledning til tvivl, navnlig hvor tilståelsen er afgivet tidligt, men kun har haft begrænset eller potentiel procesøkonomisk betydning. Dette ses særligt i afgrænsningen mellem kat. 2, 3 og 5, hvor det ikke er tilståelsens tidspunkt i sig selv, men dens faktiske betydning for ressourceforbruget, der er afgørende.

Endelig viser analysen, at procesøkonomiske hensyn ikke er eneafgørende ved vurderingen af tilståelsesrabat. Kriminalitetens karakter, retshåndhævelseshensyn og tidspunktet for tilståelsen kan begrænse eller helt afskære tilståelsesrabat, selv om tilståelsen har haft en vis betydning for sagens behandling.

Samlet må tilståelsesrabatten efter strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, derfor forstås som en konkret strafudmålingsvurdering, hvor tilståelsens karakter, tidspunkt og procesøkonomiske betydning skal afvejes over for sagens øvrige omstændigheder og strafudmålingshensyn.

Kapitel 6: Den norske tilståelsesrabat som perspektiv

Dette kap. indeholder en komparativ analyse af den norske regulering af tilståelsesrabat som et perspektiv for vurderingen af den danske tilståelsesrabat. Sammenligningen skal bidrage til at belyse, om den danske tilståelsesrabat afspejler en hensigtsmæssig balance mellem hensynet til procesøkonomi og retssikkerhed. Dette danner grundlag for den efterfølgende retspolitiske diskussion.

2 Tilståelsesrabat i Norge

2.1 Det retlige grundlag

Den norske bestemmelse om tilståelsesrabat er reguleret i lov om straff (straffeloven) § 78, bokstav f og har følgende ordlyd:

> *"Ved straffutmålingen skal det i formildende retning især tas i betraktning at: f) lovbryteren har avgitt en uforbeholden tilståelse, eller i vesentlig grad bidratt til oppklaring av andre lovbrudd".*[243]

Bestemmelsen fastslår, at det ved strafudmålingen skal tillægges formildende vægt, at sigtede har afgivet en uforbeholden tilståelse. Bestemmelsen indgår, ligesom den danske strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, blandt de almindelige formildende omstændigheder ved strafudmålingen.[244] I det følgende behandles alene på bestemmelsens første led om uforbeholden tilståelse, idet det er denne del af bestemmelsen, der er relevant for sammenligningen med den danske model.[245]

Den norske bestemmelse adskiller sig fra den danske ved, at tilståelsesrabat efter ordlyden er knyttet til en uforbeholden tilståelse. Dette må forstås som en tilståelse, hvor sigtede uden forbehold erkendte de faktiske omstændigheder.[246] Den norske bestemmelse opstiller dermed et mere kvalificeret krav til tilståelsens indhold end den danske strfl. §

[243] L. 2005-05-20 nr. 28
[244] Straffeloven § 78, bokstav a–e og g–i
[245] :Matningsdal, s. 732–735
[246] Ibid, s. 720

82, stk. 1, nr. 9, hvilket afgrænser bestemmelsens anvendelsesområde ift. delvise tilståelser. Efter lovændringen kræver den danske bestemmelse alene, at sigtede har aflagt tilståelse. Den danske bestemmelse har derfor efter sin ordlyd et bredere anvendelsesområde end den norske, henset til muligheden for delvise tilståelser.

Bestemmelsen adskiller sig også ved, at den gælder alle strafbare overtrædelser, *"uansett hvor grov overtredelsen er".*[247] Vægten af tilståelsens betydning kan imidlertid reduceres i alvorlige sager.[248] Dette adskiller sig fra dansk ret, hvor HR har fastslået, at der er sager og sagsområder, hvor der som udgangspunkt ikke kan gives tilståelsesrabat alene ud fra procesøkonomiske hensyn.

Den norske tilståelsesrabat må endvidere ses i sammenhæng med reglerne om tilståelsesdom i straffeprosessloven[249] § 248. Efter denne bestemmelse kan en straffesag behandles som en tilståelsesdom, når sagen angår en lovovertrædelse, der ikke kan medføre fængsel i mere end 10 år, og sigtede inden retten har afgivet en uforbeholden tilståelse, som styrkes af sagens øvrige oplysninger. Det forudsættes desuden, at sigtede samtykker, samt retten ikke finder det betænkeligt at afgøre sagen på dette grundlag.[250] Reglerne kan sammenlignes med den danske bestemmelse i rpl. § 831 om tilståelsessager. Herved ses, at både norsk og dansk ret knytter tilståelsen til muligheden for en mere effektiv processuel behandling af sagen.

Tilståelsen har således både en materiel og en processuel funktion i norsk ret. Den materielle betydning består i, at tilståelsen kan indgå som en formildende omstændighed ved strafudmålingen efter lov om straff § 78, bokstav f.[251] Den processuelle betydning består i, at tilståelsen kan danne grundlag for en forenklet behandling af sagen i retten efter straffeprosessloven § 248.

[247] Matningsdal, s.722
[248] Ibid
[249] Lov om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven)
[250] Straffeprosessloven § 248, stk. 1, bokstav a–d
[251] Matningsdal, s. 721

Herved får tilståelsen betydning på to forskellige niveauer. Dels ift. tilståelsen formildende betydning ved strafudmålingen, og dels ift. betydningen for sagens behandling, idet sagen efter omstændighederne kan afgøres enklere og hurtigere.

2.2 Tilståelsesrabattens hensyn

Tilståelsesrabatten i norsk ret er navnlig begrundet i procesøkonomiske hensyn som følge af lang sagsbehandlingstid, hvilket kan have uheldige konsekvenser for både sigtede og samfundet.[252]

En uforbeholden tilståelse kan muliggøre mindre ressourcekrævende sagsbehandling, herunder ved anvendelse af tilståelsesdom efter straffeprosessloven § 248 eller ved en væsentligt begrænset bevisførelse.[253] Herved kan ressourceforbruget reduceres i den samlede straffesagskæde.[254] Dette hensyn svarer i vidt omfang til det hensyn, der ligger bag den danske lovændring, hvor tilståelsesrabatten navnlig begrundes med ønsket om at frigøre ressourcer i straffesagskæden.[255]

Den norske tilståelsesrabat hviler derudover på hensynet til forurettede.[256] En tilståelse kan f.eks. skåne forurettede for den belastning, der kan være forbundet med at afgive forklaring i retten. Dette hensyn kan gøre sig gældende i sager om seksualforbrydelser og andre integritetskrænkelser, hvor bevisførelsen kan være særligt belastende for forurettede.[257] Det medfører, at tilståelser i sager om seksualforbrydelser kan tillægges betydelig vægt.[258]

Endelig tillægges det i norsk ret også betydning, at en tilståelse kan være udtryk for ansvarspåtagelse fra sigtedes side.[259] Tilståelsen kan dermed have en selvstændig værdi, idet den kan indgå som et led i, at sigtede erkender sit ansvar for at komme videre.

---

[252] Ot.prp. nr. 81 (1999-2000), s. 43
[253] Ibid, s. 44
[254] Matningsdal, s. 721
[255] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 10
[256] Matningsdal, s. 731
[257] Ot.prp. nr. 81 (1999-2000), s. 43
[258] Matningsdal, s. 728
[259] Ibid

Sammenholdt med den danske tilståelsesrabat, er denne i højere grad knyttet til tilståelsens praktiske betydning for sagens behandling.

De nævnte hensyn i norsk indebærer ikke, at der automatisk gives tilståelsesrabat. Tilståelsesrabattens størrelse afhænger af domstolenes konkrete vurdering af tilståelsens tidspunkt, karakter og betydning for sagens opklaring og behandling.

2.3 Domstolenes skøn

Dette afsnit gennemgår udvalgt praksis fra Høyesterett med henblik på at vurdere, hvilke momenter domstolene i norsk ret tillægger vægt ved fastsættelsen af tilståelsesrabatten.

Det er ikke fastsat i norsk ret, hvor stor tilståelsesrabatten skal være.[260] Tilståelsesrabattens størrelse beror derfor på en konkret vurdering, hvor der lægges vægt på, hvornår tilståelsen afgives, og hvilken betydning den har haft for sagens opklaring og strafforfølgning.[261] Dette har visse lighedspunkter med dansk ret, hvor HR ligeledes lægger vægt på tilståelsens tidspunkt og konkrete betydning for efterforskningen og strafforfølgningen.

Ligeledes som i dansk ret kan selvanmeldelse og tidlig tilståelse have væsentlig betydning og dermed få betydning for rabattens størrelse.[262] Forskellen er, at den norske vurdering ikke er systematiseret gennem faste kategorier, men beror på et samlet konkret skøn.

Denne helhedsvurdering illustreres i HR-2017-1282-A, hvor Høyesterett tog stilling til betydningen af tilståelser ved strafudmålingen. I den konkrete sag fandt Høyesterett, at tilståelsesrabatten kunne fastsættes til omkring 10%.[263] Høyesterett bemærkede, at *"Tilståelsene har hatt prosessuell betydning ved at iretteføringen av sakene er blitt forenklet"*. [264] Omvendt blev det tillagt vægt, at der allerede forelå omfattende tekniske beviser, og at tilståelserne derfor ikke havde haft betydning for selve domfældelsen.[265]

---

[260] Matningsdal, s. 722
[261] Ot.prp. nr. 90 (2003-2004), s. 371
[262] Matningsdal, s. 724
[263] Ibid, pr. 79
[264] HR-2017-1282-A, pr. 78
[265] Ibid

Høyesterett lagde desuden vægt på, at tilståelserne først blev afgivet, efter at sigtede var blevet bekendt med de beviser, der var fundet.[266]

Dommen viser, at den norske tilståelsesrabat beror på en konkret vurdering af tilståelsens faktiske betydning for sagen. Det kan af dommen udledes, at en tilståelse kan tillægges formildende betydning, selv om den ikke har været afgørende for domfældelsen, hvis den har bidraget til at forenkle sagens behandling. Dette har lighedspunkter med den danske vurdering, hvor tilståelsens betydning ligeledes afhænger af dens konkrete procesøkonomiske betydning for sagens behandling.

Dette illustreres tillige i HR-2019-2204-A, hvor sigtede tilstod forholdet, efter at politiet var trængt ind i vedkommendes lejlighed og havde spurgt, om vedkommende var i besiddelse af narkotika.[267] Høyesterett lagde vægt på, at tilståelsen kun i "*liten grad lettet etterforskningen",*[268] men at den havde givet grundlag for en tilståelsesdom.[269] På den baggrund fandt Høyesterett, at tilståelsesrabatten kunne fastsættes til omkring 10%.[270]

Dommen viser, at en tilståelse i norsk ret kan begrunde strafrabat, selv om den kun i begrænset omfang har lettet efterforskningen. Det afgørende i dommen var, at tilståelsen havde haft en processuel betydning. Dommen understøtter dermed, at norsk ret foretager en konkret vurdering af tilståelsens faktiske betydning for straffesagens behandling, og at en mere begrænset procesøkonomisk betydning typisk kan føre til en tilsvarende begrænset tilståelsesrabat. Dette har lighedspunkter med HRs kat. 3, hvor tilståelsen kan medføre strafreduktion, selv om politiet ikke spares for en længere efterforskning.[271]

Domstolenes skøn ses også i HR-2018-1660-A, hvor Høyesterett tillagde tilståelsen en vis betydning ved strafudmålingen, idet "(…) *Tilståelsene har ført til en prosessøkonomisk besparelse*".[272] Tilståelsesrabatten blev imidlertid begrænset under henvisning til, at det havde været nødvendigt at gennemføre hovedforhandlingen over tre

[266] HR-2017-1282-A, pr. 78
[267] HR-2019-2204-A, pr. 31
[268] Ibid
[269] Ibid
[270] Ibid
[271] Sag 99/2024, s. 9
[272] HR-2018-1660-A, pr. 70

retsdage, idet sigtedes forklaring på enkelte punkter var forbeholden eller præget af manglende hukommelse.[273] Høyesterett bemærkede samtidig, at mange af tilståelserne kom i forbindelse med, at sigtede blev taget på fersk gerning, hvorfor *"disse ikke har hatt betydning for domfellelsen".*[274] På den baggrund fandt Høyesterett, at tilståelsesrabatten kunne fastsættes til omkring 10%.[275]

Dommen viser, at tilståelsens formildende betydning kan begrænses, hvis tilståelsen er forbeholden eller afgivet i en situation, hvor beviserne allerede foreligger.

Det bemærkes, at det faktum at Høyesterett i de gennemgåede domme giver en tilståelsesrabat på 10% alene er en tilfældig omstændighed, idet vurderingen både kan medføre en henholdsvis højere eller tilståelsesrabat.[276]

Et eksempel på en mere betydelig tilståelsesrabat ses i HR-2022-1259-A, hvor sigtede havde tilstået det strafbare forhold, og det blev lagt til grund, at tilståelsen havde forenklet både efterforskningen og domstolsbehandlingen. På den baggrund fandt Høyesterett, at "*det bør gis en strafferabatt på 20 prosent"*.[277]

Dommen viser, at en tilståelse kan tillægges betydelig vægt, hvis den konkret har haft procesøkonomisk betydning for både politiets efterforskning og domstolens behandling. Dette har lighedspunkter med den danske vurdering, hvor de mere betydelige tilståelsesrabatter forudsætter, at tilståelsen har haft væsentlig betydning for både efterforskningen og sagens videre behandling.

3 Delkonklusion

Den komparative analyse viser, at den norske tilståelsesrabat har flere lighedspunkter med den danske bestemmelse, ligesom der ses væsentlige forskelle.

[273] HR-2018-1660-A, pr. 70
[274] Ibid
[275] Ibid
[276] :HR-2024-1962-A, HR-2021-2556-A og HR-2020-739-A
[277] HR-2022-1259-A, pr. 30

I norsk ret er tilståelsesrabatten efter ordlyden knyttet til en uforbeholden tilståelse, hvilket indebærer et mere kvalificeret krav til tilståelsens indhold end efter den danske strfl. § 82, stk. 1, nr. 9. Samtidig kan den norske bestemmelse som udgangspunkt anvendes uanset kriminalitetens grovhed, mens HR opstiller visse begrænsninger i sager, hvor procesøkonomiske hensyn ikke i sig selv kan begrunde tilståelsesrabat.

Analysen viser endvidere, at den norske tilståelsesrabat ikke alene er begrundet i procesøkonomiske hensyn, men også i hensynet til forurettede og tilståelsen som udtryk for ansvarspåtagelse. Dette adskiller sig fra den danske bestemmelse efter lovændringen i 2024, hvor tilståelsens procesøkonomiske betydning for sagens behandling står mere centralt.

Endelig viser norsk praksis, at rabattens størrelse beror på en samlet konkret vurdering af tilståelsens tidspunkt, karakter og betydning for sagens opklaring og behandling. Norsk ret lægger dermed vægt på flere af de samme momenter som dansk ret, men uden en tilsvarende systematisering gennem vejledende kategorier og udgangspunkter for strafreduktion.

Kapitel 7: Retspolitiske perspektiver

Dette kap. indeholder en retspolitisk diskussion af den danske tilståelsesrabat. Diskussionen tager udgangspunkt i forudgående analyser i kap. 5 og 6 med henblik på at vurdere, om den gældende regulering afspejler en rimelig balance mellem hensynet til procesøkonomi og retssikkerhed. I den forbindelse behandles dels HRs rolle ved udfyldningen af bestemmelsen, dels spørgsmålet om, hvorvidt procesøkonomiske hensyn bør kunne begrunde tilståelsesrabat i det omfang, som følger af den nugældende retstilstand, og dels om den danske tilståelsesrabat bør omfatte grove sagsområder sammenholdt med norsk ret.

1 Procesøkonomi som begrundelse

Lovændringen i 2024 er begrundet i et procesøkonomisk hensyn.[278] Som anført i kap. 4 kan en tilståelse efter omstændighederne forenkle sagens behandling, begrænse efterforskningen og begrænse bevisførelsen. På den baggrund kan tilståelsesrabatten retspolitisk begrundes med, at den bidrager til en mere effektiv udnyttelse af retssystemet.

Procesøkonomiske hensyn er i sig selv legitime.[279] Lange sagsbehandlingstider og et betydeligt ressourcepres ved domstolene kan svække tilliden til straffesystemet og indebære belastninger for både sigtede, forurettede og samfundet.[280] Hvis en tilståelse gør det muligt at behandle sagen hurtigere og med færre ressourcer, taler det for, at tilståelsen tillægges betydning ved strafudmålingen. En effektiv straffesagsbehandling kan således også have en retssikkerhedsmæssig betragtning, idet straffesager skal afgøres inden for rimelig tid.[281]

Omvendt kan der rejses retspolitiske spørgsmål, om procesøkonomiske hensyn i sig selv bør kunne begrunde tilståelsesrabat, når en tilståelse ikke ændrer kriminalitetens karakter, grovhed eller sigtedes skyld. Det kan derfor fremstå betænkeligt, hvis to sigtede, der har begået samme kriminalitet, idømmes forskellig straf alene fordi den ene har bidraget til

[278] FT. 2023–24, T. A, LF. nr. L 115, s. 10
[279] Evald, s. 159
[280] Nyt lovforslag skal bringe sagsbehandlingstider ved domstolene ned
[281] EMRK art. 6

en besparelse af ressourcer og den anden ikke har. Herved kan tilståelsesrabatten udfordre hensynet til retsfølelsen.

Denne problemstilling er særlig tydelig efter lovændringen, idet bestemmelsen ikke længere forudsætter selvanmeldelse eller fuldstændig tilståelse. Hvor tilståelsesrabatten historisk var knyttet til sigtedes efterfølgende adfærd og bidrag til sagens opklaring, er bestemmelsen i dag i højere grad knyttet til tilståelsens praktiske betydning for straffesagskæden. Dette indebærer en forskydning af hensynene bag, hvorved det procesøkonomiske hensyn får en mere fremtrædende betydning ved strafudmålingen.

Dette taler for, at tilståelsesrabat ikke bør gives automatisk, men kun hvor tilståelsen konkret har haft reel betydning for sagens behandling. HRs kategorier viser, at strafreduktionens størrelse afhænger af tilståelsens faktiske betydning for politiets efterforskning, bevisførelsen og besparelsen hos domstolene.[282] Herved begrænses risikoen for, at tilståelsesrabatten udvikler sig til en generel belønning for at tilstå, uafhængigt af om tilståelsen faktisk har haft betydning for sagens behandling.

Retspolitisk må procesøkonomi anses som et relevant, men ikke i sig selv tilstrækkeligt hensyn.

Procesøkonomi kan begrunde tilståelsesrabat i sager, hvor tilståelsen konkret bidrager til en mere effektiv straffesagskæde, men hensynet må afvejes over for hensynet til proportionalitet, retshåndhævelse og retssikkerhed. Den gældende retstilstand kan på den baggrund forsvares, hvis domstolene fastholder, at tilståelsesrabatten beror på en konkret vurdering og ikke alene på, at der formelt er afgivet en tilståelse. Dette skyldes, at straffen fortsat må stå i rimeligt forhold til kriminalitetens grovhed og sigtedes skyld, ligesom strafudmålingen ikke bør svække tilliden til retssystemet.

[282] Sag 99/2024, s. 8–11

2 Samspillet mellem lovgiver og domstolene

Et andet centralt retspolitisk spørgsmål er, hvilken betydning HRs kategorisering har for samspillet mellem lovgiver og domstole.

Lovgiver har med lovændringen i 2024 udvidet anvendelsesområdet for bestemmelsen, således det i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed, at sigtede har aflagt tilståelse. Bestemmelsen er formuleret bredt, og lovgiver opstiller ikke en samlet regulering af, hvilken strafreduktion forskellige typer af tilståelser bør medføre.

HRs kategorier kan på den ene side anses som en hensigtsmæssig udfyldning af bestemmelsen.[283] Kategorierne bidrager til klarhed, forudsigelighed og ensartethed ved strafudmåling, idet domstolene får et fælles udgangspunkt for vurderingen af tilståelsens betydning. Uden kategorierne ville der være en risiko for en uensartet praksis, hvor tilståelser med sammenlignelig procesøkonomisk betydning blev tillagt forskellig vægt.

På den anden side kan systematisering give anledning til retspolitiske betænkeligheder. HR opstiller ikke alene generelle forhold for vurderingen, men også seks kategorier og procentvise udgangspunkter for strafreduktion. Selv om intervallerne alene er vejledende og skal anvendes inden for rammerne af en konkret vurdering, må de antages at have en betydelig styrende virkning.[284]

Det kan derfor diskuteres, om så centrale retningslinjer for strafudmålingen burde have været fastsat tydeligere af lovgiver.[285] Dette spørgsmål har særlig betydning, idet tilståelsesrabatten berører grundlæggende spørgsmål om strafniveau, proportionalitet og lighed i strafudmålingen.[286]

Når en tilståelse kan føre til en reduktion af straffen på op til en tredjedel eller mere, er der tale om en væsentlig regulering af straffen. Det taler for, at de overordnede rammer bør have klar lovgivningsmæssig forankring. Omvendt er strafudmåling traditionelt et

[283] Betænkning nr. 1581, s. 26
[284] Evald, s. 164–165
[285] Betænkning nr. 1581, s. 27
[286] Evald, s. 163

område, hvor domstolene har et betydeligt råderum til at foretage en konkret vurdering af sagens samlede omstændigheder.

Retspolitisk må HRs kategorier derfor vurderes som både nødvendige men også problematiske. Systematiseringen er nødvendig, idet lovændringen efterlod et behov for konkretisering, og fordi kategorierne bidrager til en mere ensartet anvendelse af bestemmelsen. Omvendt er det problematisk, idet kategoriseringen viser, at lovgiver kunne have udformet bestemmelsen og forarbejderne mere præcist. En mulig lovgivningsmæssig præcisering behøver ikke at bestå i at lovfæste HRs kategorier, men kunne være at tydeliggøre de centrale kriterier for vurderingen, herunder tilståelsens tidspunkt, karakter, den procesøkonomiske betydning og forholdet til retshåndhævelseshensyn.

På den baggrund fremstår HRs rammeinddeling som en praktisk og retssikkerhedsmæssigt relevant konkretisering af bestemmelsen. Den ændrer dog ikke ved, at den brede formulering i bestemmelsen har overladt en betydelig del af afgrænsningen til domstolene. Dette kan give anledning til retspolitiske overvejelser om, hvorvidt balancen mellem lovgiver og domstole er tilstrækkeligt klar på et område, hvor strafreduktionens størrelse har væsentlig betydning for både sigtede, forurettede og samfundets interesse i en ensartet og proportional strafudmåling.

3 Tilståelser i grove sager

Et tredje retspolitisk spørgsmål er, om procesøkonomiske hensyn bør kunne begrunde tilståelsesrabat i grove sager. Som det fremgår i sag 99/2024, er der sager og sagsområder, hvor der som udgangspunkt ikke kan gives tilståelsesrabat alene ud fra procesøkonomiske hensyn. Dette gælder blandt andet sager om drab, voldtægt, vold og andre grove integritetskrænkelser.[287]

Denne afgrænsning kan retspolitisk begrundes i hensynet til retshåndhævelse og proportionalitet.[288] I grove sager vil kriminalitetens karakter og alvor kunne tale imod, at

[287] Sag 99/2024, s. 11
[288] Evald, s. 165

sigtede opnår en lavere straf alene fordi tilståelsen har sparet ressourcer i straffesagskæden. En tilståelse ændrer ikke den begåede kriminalitets grovhed eller den krænkelse, som forurettede har været udsat for. Det kan derfor fremstå betænkeligt, hvis procesøkonomiske hensyn i sådanne sager får afgørende betydning for strafudmålingen.

Omvendt kan det diskuteres, om afgrænsningen bliver for snæver, hvis den fører til, at tilståelser i grove sager kun i begrænset omfang tillægges betydning eller afskæres helt. Også i alvorlige sager kan en tilståelse have væsentlig betydning for sagens behandling. Den kan begrænse bevisførelsen, forkorte hovedforhandlingen og efter omstændighederne skåne forurettede eller vidner for belastningen ved at skulle afgive forklaring i retten. Dette taler for, at tilståelsens betydning ikke alene bør vurderes ud fra et snævert procesøkonomisk perspektiv, men også i lyset af andre hensyn.

Hertil kan det norske perspektiv inddrages, til at illustrere denne problemstilling. I norsk ret er tilståelsesrabatten ikke alene begrundet i procesøkonomiske hensyn, men også i hensynet til forurettede og tilståelsens selvstændige værdi for sigtede.[289] Dette kan tale for, at en tilståelse også i alvorlige sager bør kunne tillægges vægt, ligesom tilståelsen kan skabe klarhed om hændelsesforløbet for forurettede og sigtede selv.

Sammenholdt hermed fremstår den danske afgrænsning mere tilbageholdende. HRs generelle principper indebærer, at procesøkonomiske hensyn ikke i sig selv kan begrunde tilståelsesrabat i grove integritetskrænkelser.[290] Dette kan ses som en retssikkerhedsmæssig styrke, idet det modvirker, at ressourcehensyn får for stor betydning i sager, hvor retshåndhævelseshensyn vejer tungt. Samtidig kan det diskuteres, om dansk ret i højere grad bør anerkende, at en tilståelse i grove sager kan have stor betydning for forurettede, og som udtryk for at sigtede påtager sig ansvar for sine handlinger.

Retspolitisk taler dette for en mere nuanceret tilgang. Det bør fastholdes, at procesøkonomiske hensyn ikke alene kan begrunde tilståelsesrabat i grove sager. Derimod kan der være grundlag for at overveje, om tilståelsen i særlige tilfælde bør kunne

[289] Matningsdal, s. 728 og s. 731
[290] Sag 99/2024, s. 11

tillægges vægt, hvis den har haft en selvstændig betydning ud over ressourcebesparelse. Det kan eks. være tilfældet, hvor tilståelsen skåner forurettede for en belastende forklaring i retten, eller hvor tilståelsen fremstår som udtryk for reel ansvarspåtagelse fra sigtedes side. En sådan tilgang vil kunne give en mere nuanceret afvejning mellem procesøkonomi, retshåndhævelse og retssikkerhed, samtidig med at tilståelsens betydning i grove sager ikke udelukkes fuldstændigt

4 Incitamentet til at tilstå

Tilståelsesrabatten rejser endvidere et retssikkerhedsmæssigt spørgsmål om, hvorvidt rabatten kan skabe et incitament til at tilstå med henblik på at opnå en lavere straf. Et sådant incitament er ikke i sig selv betænkeligt, hvis tilståelsen er reel, frivillig og afgivet på et betryggende grundlag. Betænkeligheden opstår derimod, hvis tilståelsesrabatten bliver så betydelig, at den kan skabe et indirekte pres til at tilstå, eller hvor sigtede ellers ville have ønsket sagen prøvet fuldt ud.

Denne betænkelighed forstærkes af, at tilståelsesrabatten efter lovændringen ikke længere er begrænset til selvanmeldelse og fuldstændig tilståelse, men efter omstændighederne også kan omfatte delvise tilståelser. Jo bredere anvendelsesområdet er, desto større bliver behovet for klare rammer for, hvornår og i hvilket omfang en tilståelse skal tillægges vægt.

HRs kat. 6 modvirker imidlertid, at tilståelsesrabatten skaber incitament til at gennemføre sagen i byretten og først tilstå under anken alene for at opnå tilståelsesrabat.[291] Retspolitisk kan dette ses som et nødvendigt værn, idet tilståelsesrabatten ikke bør udvikle sig til en automatisk belønning for at tilstå, men fortsat bør bero på, om tilståelsen konkret har haft betydning for sagens behandling.

5 Delkonklusion

Den retspolitiske diskussion viser, at procesøkonomiske hensyn kan begrunde tilståelsesrabat, men ikke som et hensyn uden begrænsninger. Tilståelsesrabatten bør kun

[291] Sag 99/2024, s. 10

gives, hvor tilståelsen konkret har haft betydning for straffesagens behandling, og må samtidig afvejes over for hensynet til proportionalitet, retshåndhævelse og retssikkerhed.

Højesterets rammer fremstår som en nødvendig konkretisering af den brede lovformulering. Kategorierne skaber klarhed og ensartethed, men viser samtidig, at lovgiver kunne have udformet bestemmelsen og forarbejderne mere præcist.

Sammenligningen med norsk ret viser endvidere, at dansk ret er mere tilbageholdende om at give tilståelsesrabat i grove sager. Dette kan forsvares ud fra hensynet til retshåndhævelse og proportionalitet. Det må dog overvejes, om tilståelser i særlige tilfælde alligevel bør tillægges vægt, hvor de har selvstændig betydning for forurettede eller udtrykker en reel påtagelse af ansvar.

Endelig viser diskussionen, at tilståelsesrabatten kan skabe et incitament til at tilstå. Det er derfor væsentligt, at tilståelsesrabatten ikke gives automatisk, men fortsat afhænger af tilståelsens konkrete betydning for sagens behandling.

Den gældende regulering fremstår derfor overordnet forsvarlig, hvis domstolene fastholder, at tilståelsesrabatten beror på en konkret vurdering og ikke udvikler sig til en generel belønning for at tilstå.

Kapitel 8: Konklusion

Specialet har undersøgt, hvordan tilståelsesrabat er reguleret i dansk ret, og hvordan strfl. § 82, stk. 1, nr. 9, fortolkes og anvendes i praksis.

Det kan konkluderes, at tilståelsesrabatten i dansk ret i dag navnlig er begrundet i procesøkonomiske hensyn. En tilståelse kan efter omstændighederne forenkle sagens behandling og reducere ressourceforbruget i straffesagskæden. Tilståelsesrabatten skal derfor ses som et middel til at frigøre ressourcer. Samtidig er der ikke tale om et egentligt brud med de historiske hensyn, der tidligere har begrundet tilståelsesrabatten, herunder hensynet til sigtedes efterfølgende adfærd, sagens opklaring og retshåndhævelsen. Det procesøkonomiske hensyn må imidlertid anses for det mest fremtrædende.

Ved lov nr. 661 af 11. juni 2024 blev bestemmelsen udvidet, således at det ikke længere er en betingelse, at sigtede har angivet sig selv eller aflagt fuldstændig tilståelse. Tilståelser kan derfor mere generelt indgå som formildende omstændighed ved strafudmålingen. Lovændringen indebærer imidlertid ikke, at enhver tilståelse automatisk skal føre til rabat. Tilståelsens betydning beror på en konkret vurdering af dens tidspunkt, karakter og betydning for sagens opklaring og videre behandling. Tilståelsesrabatten er derfor ikke knyttet til tilståelsen alene, men til tilståelsens betydning i lyset af det procesøkonomiske hensyn.

Højesterets domme af 15. maj 2025 har haft central betydning for bestemmelsens fortolkning og anvendelse i praksis. I sag 99/2024 opstillede Højesteret seks vejledende kategorier for tilståelsesrabat med tilhørende udgangspunkter for strafreduktion. Kategorierne bygger dels på lovens forarbejder og dels på en formålsorienteret udfyldning af de tilfælde, som forarbejderne ikke omtaler. Højesteret har desuden afgrænset bestemmelsens anvendelsesområde og angivet, at der findes sager og sagsområder, hvor procesøkonomiske hensyn ikke i sig selv kan begrunde tilståelsesrabat, ligesom tilståelsens tidspunkt også kan afskære adgangen til rabat. Dette understøtter, at det ikke er enhver tilståelse, der i almindelighed skal tillægges formildende betydning.

Praksis efter Højesterets domme viser, at kategorierne ikke fjerner behovet for en konkret vurdering. Der kan opstå afgrænsningsspørgsmål mellem kategorierne, hvor det skal

vurderes, om tilståelsen reelt har sparet politiet for en længere efterforskning, eller om den alene har haft en mere begrænset betydning for straffesagskæden. Højesterets kategorier fungerer derfor som vejledende rammer, men ikke som faste satser for tilståelsesrabat.

Tilståelsesrabatten rejser også centrale retssikkerhedsmæssige betænkeligheder. Dette gælder navnlig spørgsmålet om, hvorvidt procesøkonomiske hensyn bør kunne begrunde tilståelsesrabat i det omfang, som følger af retstilstanden, om tilståelsesrabat kan skabe uhensigtsmæssigt incitament til at anke, og om den danske tilståelsesrabat også bør omfatte grove sagsområder. Sammenholdt med norsk ret ses det, at tilståelsesrabat også kan begrundes i andre hensyn end procesøkonomi, herunder hensynet til forurettede og tilståelsen som udtryk for ansvarspåtagelse. Disse retssikkerhedsmæssige betænkeligheder begrænses dog af, at Højesterets rammer fastslår, at tilståelsesrabatten ikke følger automatisk, men afhænger af en konkret vurdering af tilståelsens betydning.

Samlet kan det konkluderes, at tilståelsesrabatten efter lovændringen har fået et bredere anvendelsesområde, men at bestemmelsen fortsat må forstås som en strafudmålingsregel. Bestemmelsen realiserer overordnet sit procesøkonomiske formål uden i sig selv at tilsidesætte hensynet til retssikkerheden. Dette forudsætter dog, at domstolene fortsat fastholder, at tilståelsesrabatten beror på en konkret vurdering af tilståelsens betydning og ikke udvikler sig til en generel belønning for at tilstå.

Litteraturliste

Dansk lovgivning

Love:

- Almindelig borgerlig Straffelov af 10. februar 1866 (historisk)
- Borgerlig Straffelov 15. april 1930 (historisk)
- Lov nr. 218 af 31. marts 2004 (Om ændring af straffeloven og retsplejeloven)
- Lov nr. 661 af 11. juni 2024 (Om ændring af retsplejeloven, straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., færdselsloven og forskellige andre love)
- Lovbekendtgørelse nr. 960 af 21. september 2004 (af straffeloven)
- Lovbekendtgørelse om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention: Lovbekendtgørelse nr. 138 af 26. januar 2022 (gældende)
- Retsplejeloven: lovbekendtgørelse nr. 1998 af 7. november 2025 (gældende)
- Straffeloven: lovbekendtgørelse nr. 1294 af 7. november 2025 (gældende)

Lovforarbejder:

- Betænkning nr. 1424 om straffastsættelse og strafferammer I, Almindelig del (2002)
- Betænkning nr. 1581 om Strafudmåling – Afgivet af udvalget til afdækningen af forholdet mellem strafniveauer og strafferammer, bind 1 (2023)
- Betænkning over Straffelov for Kongeriget Danmark (Afgiven af det af Landstinget nedsatte Udvalg den I8de Januar 1865)
- Folketinget 2023-24, tillæg A, lovforslag nr. L 115 fremsat den 28. februar 2024 (Lov om ændring af retsplejeloven, straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., færdselsloven og forskellige andre love)
- Lovforslag nr. 99 af 26. november 2003
- Rigsdagstidende 1864-65, tillæg A, sp. 420–421 og sp. 590
- Rigsdagstidende 1864-65, tillæg B, sp. 254
- Rigsdagstidende 1924-25, tillæg A, sp. 3181–3182
- Rigsdagstidende 1924-25, tillæg B, sp. 2673–2684

- Rigsdagstidende Forhandlinger (Folketinget) 1925–26, sp. 68 og sp. 95 – 97,
- Rigsdagstidende Forhandlinger (Folketinget) 1926–27, sp. 46 og sp. 88–89
- Rigsdagstidende 1927-28, tillæg A, sp. 5229–5420 og sp. 5357
- Rigsdagstidende Forhandlinger (Folketinget) 1927–1928, sp. 5376–5380
- Rigsdagstidende 1929-30, tillæg A, sp. 2361
- Rigsdagstidende 1929-30, tillæg C, sp. 117–118

Norsk lovgivning:

Love:

- Straffeloven: lov nr. 28 af 20. maj 2005
- Straffeprocessloven: lov nr. 225 af 22. maj 1981

Lovforarbejder:

- Ot.prp. nr. 81 (1999-2000): Om lov om endringer i straffeloven og straffeprosessloven (bruken av varetektsfengsling mv.)
- Ot.prp. nr. 90 (2003-2004): Om lov om straff (straffeloven)

Retspraksis

Dansk retspraksis:

- H.D. af 15. maj 2025 i sag 99/2024 (U.2025.3022/TfK2025.237 og AM2025.05.15H)
- H.D. af 15. maj 2025 i sag 100/2024 (U.2025.3030/TfK2025.236 og AM2025.05.15H2)
- H.D. af 12. juni 2025 i sag 92/2024 (U.2025.3370/TfK2025.279 og AM2025.06.12H)
- H.D. af 5. september 2025 i sag 91/2024 (U.2025.4524/TfK2025.390 og AM2025.09.05H)
- AM2025.08.29Ø
- AM2026.03.24V
- TfK2025.445

- TfK2025.258
- TfK2026.35
- U.2025.4461

Norsk retspraksis:

- HR-2017-1282-A
- HR-2019-2204-A
- HR-2018-1660-A
- HR-2022-1259-A

Praksis fra EMD:

- Navalnyy and Ofitserov v. Russia (2016)
- Natsvlishvili og Togonidze v. Georgien (2014)

Litteratur

Bøger:

Baumbach, Trine og Elholm, Thomas (2024): Straffeprocessens katekismus, 2. udgave, Djøf Forlag.

Blume, Peter (2020): Retssystemet og juridisk metode, 4. udgave, Djøf Forlag.

Bormann, Anne L., Bülow, Jens-Christian, Hjortenberg, Jesper, Knudsen, Mette L., Røn, Jens og Rørdam, Thomas (2024): Kommenteret Retsplejeloven -Bind IV - § 683 – 1043, 11. udgave, Djøf Forlag.

Christensen, Mikkel J. mfl. (2021): De juridiske metoder 10 bud, 1. udgave, Hans Reitzels Forlag.

Elholm, Thomas, Lasse L. Madsen, Hanne Rahbæk og Jens Røn (2022): Kommenteret straffelov, Speciel del, 12. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Evald, Jens (2024): Juridisk teori, metode og videnskab, 3. udgave, Djøf Forlag.

Harmer, Carina R., Sten Schaumburg-Müller og Morten Kjær (2025): Juraens Verden, metoder, retskilder og discipliner, 2. udgave, Djøf Forlag.

Holst, Nicolaj. S. (2024): Straffesagens gang, 8. udgave, Djøf Forlag.

Jensen, Torben (19999: Højesteret og retsplejen, 1. udgave/1.oplag, Gad Jura.

Kjær, Morten og Helle Vogt (2023): En dansk retshistorie fra middelalder til grundlov, 2. udgave, Gads Forlag.

Krabbe, Oluf H (1931): Borgerlig Straffelov af 15. april 1930 og Lov af S.D. om ikrafttræden af Borgerlig Straffelov m.m. Udgivet med kommentarer, G.E.C. Gads Forlag.

Matningsdal, Magnus (2015): Straffeloven Alminnelige bestemmelser Kommentarutgave, Universitetsforlaget.

Rytter, Jens E. (2024): Individets grundlæggende rettigheder, 5. udgave, Karnov Group Denmark.

Tvarnø, Christina D. og Ruth Nielsen (2021): Retskilder og retsteori, 6. udgave, Djøf Forlag.

Anden litteratur:

- Justitsministeriet: Aftale om domstolenes økonomi 2024–202
- Rigsadvokatens meddelelse om tilståelsesrabat (cirkulære nr. 9364 af 10. marts 2026)
- Vejledning 2023-11-23 nr. 9964 om lovkvalitet
- Justitsministeriets pressemeddelelse den 28. februar 2024: **Nyt lovforslag skal bringe sagsbehandlingstider ved domstolene ned**

Bilag

Bilag 1: Identificerede domme omhandlende tilståelsesrabat

Indledende bemærkninger

Nedenstående tabeller indeholder en oversigt over sager fremfundet på Karnov, Danmarks Domstoles database og Anklagemyndighedens Vidensbase, som anført i kapitel 2. Tabellerne er systematiseret efter den udmålte tilståelsesrabat, hvor denne kan opgøres. Domme markeret med **fed skrift** er vurderet som særligt centrale og inddrages derfor særskilt i kapitel 5.

I tabellerne angiver "X", at det pågældende moment gør sig gældende, mens "-" angiver, at momentet enten ikke foreligger eller ikke fremgår af afgørelsen. Tilståelsesrabattens størrelse er angivet, hvor den fremgår af dommens præmisser eller af domstolenes egne procentangivelser. Hvor tilståelsesrabatten ikke udtrykkeligt er opgjort, er rabattens omfang beregnet på baggrund af den angivne straf før og efter tilståelsesrabat. I disse tilfælde er rabattens størrelse markeret med "*". Det bemærkes, at de beregnede procentsatser kan være behæftet med mindre afrundingsforskelle, idet straffen i nogle tilfælde er udmålt i måneder og dage.

Tabel 1: Kategori 1-sager, hvor der er udmålt tilståelsesrabat

Nedenstående tabel 1 viser en oversigt over fremfundne sager, der er henført til Højesterets kategori 1 eller vurderet hertil.

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
TfK2025.212 / AM2025.06.10V	Vestre Landsret [1] (10.06.25)	Selvangivelse	Fuld tilståelse	X	-	-	1	30 dage	20 dage	33,33% *
U.2025.3624 / TfK2025.288	Østre Landsret[2] (04.06.25)	Selvangivelse (men samme dag blev der indgivet anmeldelse fra en række forurettede)	Fuld tilståelse	X	Bistået med opklaring af sagen	Procesbesparende	-[3]	-	3 år	-

[1] Herefter: V.L.D.
[2] Herefter: Ø.L.D
[3] Vurderet som kategori 1-sag pga. tilståelsens tidspunkt og type

Tabel 2: Kategori 2-sager, hvor der er udmålt tilståelsesrabat

Nedenstående tabel 2 viser en oversigt over fremfundne sager, der er henført til Højesterets kategori 2.

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
SS-8-2522/2025-HIL	Retten i Hillerød (09.01.26)	-	Fuld tilståelse	X	-	-	2	3 mdr.	60 dage	Mellem 20% - 1/3.[4]
TfK2026.45 / AM2026.01.13V	V.L.D. (13.02.26)	Under afhøring af politi	Fuld tilståelse	X	-	-	2	8 mdr.	6 mdr.	25%
AM2025.08.29Ø	Ø.L.D. (29.08.25)	Tidligt	Fuld tilståelse	X	-	-	2	8 år	6 år	25%
AM2026.02.18V	V.L.D. (18.02.26)	I forbindelse md sigtelse	Fuld tilståelse	X	Vis	Vis	2	1 år	9 mdr.	25%
AM2025.06.06B	Retten i Nykøbing Falster (06.06.25)	Tidligt	Fuld tilståelse	X	Nogen grad	-	2	Ca. 4 år	3 år	Ca. 25%*
AM2026.01.05B	Retten i Hjørring (05.01.26)	Tidligt	Fuld tilståelse	X	-	-	2	40 dage	30 dage	25%*
SS-159/2025-BOR	Retten i Bornholm (05.09.25)	Tidligt	Fuld tilståelse	X	Besparelse	-	2	-	60 dage	-

[4] Beregnet til ca. 33,33%

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
TfK2026.106	V.L.D. (17.04.26)	Tidligt	Fuld tilståelse	X	Besparelse	-	2		1 år	Mellem ca. 20% og ca. 1/3

Tabel 3: Kategori 3-sager, hvor der er udmålt tilståelsesrabat

Nedenstående tabel 3 viser en oversigt over fremfundne sager, der er henført til Højesterets kategori 3 eller vurderet hertil.

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
TfK2026.35	Ø.L.D. (09.01.26)	-	Fuld tilståelse	X	-	-	3	30 dage	20 dage	33,3%*
S-2153-25	V.L.D. (13. 05.26)	-	Fuld tilståelse	X	-	-	-[5]	20 dage	14 dage	30%*
TfK2025.356	V.L.D. (24.09.25)	Ved sigtelse	Fuld tilståelse	X	Ingen	-	3	3 mdr.	70 dage	Ca. 22,22%*

[5] Vurderet som kategori 3 sag pga. at sagen er fremmet som tilståelsessag

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
TfK2025.416	Ø.L.D. (31.10.25)	Under afhøring af politi	Fuld tilståelse	X	Ingen	-	3	40 dage	30 dage	Mellem ca. 10 og 20 %[6]
TfK2026.108	V.L.D. (16. 04.26)		Fuld tilståelse	X	Ingen	Betydeligt antal retsdage	3	15 år	12 år	20%
AM2025.05.27B2	Retten i Nykøbing Falsters (27.05.26)	Tidligt	Fuld tilståelse	X	Ikke	Sparet tid ift. berammelse og retsdage	-[7]	Ca. 4 år	3 år	20%[8]
TfK2025.415	V.L.D. (18.11.25)	Ved sigtelse og under grundlovsforhør	Fuld tilståelse	X	Ingen	Vis besparelse	3	8 år og 6 mdr.	7 år	Mellem ca. 10 og 20%[9]
AM2025.06.26V	V.L.D. (25.06.25)	Ca. 1 mdr. efter grundlovsforhør	Fuld tilståelse	X	Vis besparelse	Betydelig besparelse	3	6 år	5 år	17%[10]
SS-1-1650/2025-HEL	Retten i Helsingør (27.06.25)	-	Fuld tilståelse	X	-	-	3	12 år	10 år	16,67%
TfK2025.258	V.L.D. (03.07.25)	Ved sigtelse	Fuld tilståelse	-	Ingen	-	3	60 dage	50 dage	Mellem ca. 10 % og ca. 20 %[11]

[6] Beregnet til 25%
[7] Vurderet som kategori 1-sag pga. sagen er fremmet som tilståelsessag
[8] Beregnet til 25%
[9] Beregnet til 17,65%
[10] Beregnet til 16,67%
[11] Beregnet til 16,67%

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
U.2025.4461 / TfK2025.345	Ø.L.D. (21.08.25)	I forbindelse med yderligere efterforskning	Fuld tilståelse	X	Ingen	-	3	60 dage	50 dage	mellem ca. 10 og 20 %[12]
U.2025.3720 / TfK2025.280	V.L.D. (24.06.25)	Cirka 2 mdr. efter grundlovsforhør	Fuld tilståelse	X	Ingen	Vis besparelse	3	T1: 3 år T2: 3 år og 3 mdr.	T1: 2 år og 6 mdr. T2: 2 år og 9 mdr.	T1: 16,7 %[13] T2: 15,4%[14]
SKM2026.211.VLR	V.L.D. (01.07.26)	Under grundlovsforhør	Fuld tilståelse	X	Ingen	Vis	3	9 år og 6 mdr.	8 år	Ca. 16%[15]
TfK2025.409	Ø.L.D. (29.10.25)	Cirka 3 mdr. efter grundlovsforhør		X	Ingen	Begrænset	3	5 år	4 år og 3 mdr.	15%
Sag 91/2024 (U.2025.4524 / TfK2025.390 / AM2025.09.05H)	Højesteret[16] (05.09.25)	Cirka 4 mdr. efter grundlovsforhør	Fuld tilståelse	X	Ingen	Vis	3	14 år	12 år	14,3%[17]
TfK2026.49 / AM2026.03.11Ø	Ø.L.D. (11.03.26)	Under grundlovsforhør	Fuld tilståelse	-	Ingen	-	3	3 år og 6 mdr.	3 år	Mellem 10 og ca. 20 pct.[18]

[12] Beregnet til 16,67%
[13] Beregnet til 16,67%
[14] Beregnet til 15,38%
[15] Beregnet til 15,79%
[16] Herefter: H.D.
[17] Beregnet til 14,29%
[18] Beregnet til 14,29%

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
U.2026.425 / TfK2025.497	Ø.L.D. (14.11.25)	Under grundlovsforhør	Fuld tilståelse	X	Ingen	-	3	3 år og 6 mdr.	3 år	Ca. 14,29%
U.2025.4522 / TfK2025.403	Ø.L.D. (02.09.25)	Cirka 1 mdr. efter grundlovsforhør	Fuld tilståelse	X	Ingen	-	3	7 år	6 år	Mellem ca. 10 og 20 pct.[19]
TfK2025.335 / AM2025.08.11V	Ø.L.D. (08.08.25)	Tidligt	Fuld tilståelse	X	Ingen	Vis besparelse	3	7 år	6 år	Ca. 14%[20]
TfK2026.25	Ø.L.D. (26.01.26)	Cirka 2 uger efter grundlovsforhør	Fuld tilståelse	X	Ingen	Vis besparelse	3	1 år og 9 mdr.	1 år og 6 mdr.	14,29%*
U.2026.1544 / TfK2025.516	Ø.L.D. (22.12.25)	Cirka 1-2 mdr. efter grundlovsforhør	Fuld tilståelse	X	Ingen	-	3	8 år	7 år	Mellem ca. 10 og 20 pct.[21]
TfK2025.445	V.L.D. (24.11.25)	Ved anholdelse	Fuld tilståelse	-	Ingen	-	3	1 år og 4 mdr.	1 år og 2 mdr.	12,5%*
TfK2025.351 / AM2025.09.23Ø	Ø.L.D. (23.09.25)	Ved berammet hovedforhandling i 1. instans	Fuld tilståelse	X	-	-	3	8 år	7 år	Mellem ca. 10 og 20 pct.[22]
Sag 99/2024 (U.2025.3022 / TfK2025.237/ AM2025.05.15H)	H.D. (15.05.25)	Kort tid efter varetægtsfængsling	Fuld tilståelse	X	Ingen	Ingen	3	2 år	1 år og 9 mdr	12,5%

[19] Beregnet til 14,29%
[20] Beregnet til 14,29%
[21] Beregnet til 12,5%
[22] Beregnet til 12,5%

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
Sag 92/2024 (U.2025.3370 / TfK2025.279 / AM2025.06.12H)	H.D. (12.06.26)	Cirka 2 mdr. efter grundlovsforhør	Fuld tilståelse	X	Vis besparelse	Vis besparelse	3	8 år	7 år	12,5%
AM2026.02.18B	Retten i Sønderborg (18.02.26)	-	Fuld tilståelse	X	-	-	3	-	8 mdr.	-
U.2026.3093/ TfK2026.122 / AM2026.02.05V	V.L.D (05.02.26)	-	Fuld tilståelse	X	Ingen	Ingen	3	-	7 mdr.	Mellem ca. 10 og 22%
TfK2026.51	V.L.D. (11.03.26)	-	Fuld tilståelse	X	-	-	3	-	5 mdr.(fællesstraf)	-
U.2026.1272 / TfK2025.515	Ø.L.D. (02.12.26)	-	Fuld tilståelse	-	Ikke i væsentligt omfang	-	3	-	1 år og 6 mdr.	Mellem ca. 10 og ca. 20%
TfK2025.311	V.L.D. (27.08.25)	Begge: Cirka 2–4 uger efter grundlovsforhør	Fuld tilståelse	X	Ingen	-	3	-	T1: 1 år og 3 mdr. T2: 2 år og 3 mdr.	Mellem ca. 10 og ca. 20%
SS-3325/2024-OLR	Ø.L.D. (02.12.25)	-	Fuld tilståelse	-	Ingen	-	3	-	1 år og 6 mdr.	Mellem ca. 10 og ca. 20%

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
SS-537/2025-SVE[23]	Retten i Svendborg (02.10.25)	-	Delvis tilståelse	-	-	Vis betydning for sagens afvikling	-[24]	T4: 19 år	T4: 17 år	Ca. 10%[25]
AM2025.05.27B2	Retten i Nykøbing Falsters (27.05.26)	Tidligt	Fuld tilståelse	X	Ikke	Sparet tid ift. berammelse og retsdage	-[26]	Ca. 4 år	3 år	20%[27]

Tabel 4: Kategori 4-sager, hvor der er udmålt tilståelsesrabat

Nedenstående tabel 4 viser en oversigt over fremfundne sager, der er henført til Højesterets kategori 4.

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
AM2025.08.07Ø	Ø.L.D. (07.08.25)	Ca. 5 mdr efter varetægtsfængsling fsva. forhold 1–4	Delvis tilståelse	X	-	Ja	4	-	3 åg og 6 mdr.	I den nedre del af ca. 10-20% [28]

[23] Dommen er anket
[24] Vurderet til kategori 3 pga. sagen er fremmet som tilståelsessag
[25] Beregnet til 10,53%
[26] Vurderet til kategori 3 pga. sagen er fremmet som tilståelsessag
[27] Beregnet til 25%
[28] Der er søgt om 3. instansbevilling

Tabel 5: Kategori 5-sager, hvor der er udmålt tilståelsesrabat

Nedenstående tabel 5 viser en oversigt over fremfundne sager, der er henført til Højesterets kategori 5.

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
TfK2025.309 / AM2025.08.26V	V.L.D. (26.08.25)	Under grundlovsforhør	Fuld tilståelse	-	Ingen	Ikke i væsentligt omfang	5	4 år	3 år og 8 mdr.	Højest ca. 10%[29]
TfK2026.53	V.L.D. (12.03.26)	Under hovedforhandling i 1. instans	Fuld tilståelse	-	-	Vis besparelse	5	1 år og 3 mdr.	1 år og 2 mdr.	6,67%*
TfK2026.4	V.L.D. (14.01.26)	T1: cirka 1 mdr. efter grundlovsforhør T2: ingen	T1: Delvis tilståelse T2: nægter	-	Ingen	Vis besparelse	5	Begge: 1 år og 3 mdr.	T1: 1 år og 2 mdr.	T1: Ca. 6%[30]
TfK2025.462 / AM2025.11.24Ø	Ø.L.D. (24.11.25)	Under hovedforhandling i 1.instans	Delvis tilståelse	-	Ingen	Vis besparelse	5	1 år og 6 mdr.	1 år og 5 mdr.	Knap 6%[31]
TfK2026.29	V.L.D (03.02.26)	Under hovedforhandling i 1.instans	Fuld tilståelse	-	-	1 time af sagens varighed i forhold til anklageskriftet	5	5 mdr.	-	-
SS-218/2025-HBL	Retten i Holbæk (30.10.25)	Under hovedforhandling i 1.instans	Fuld tilståelse	-	-	Frafaldelse af vidner men ingen tidsmæssig besparelse	5	16 år	-	-

[29] Beregnet til ca. 8,33% med forbehold for reststraf
[30] Beregnet til 6,67%
[31] Beregnet til 5,56%

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
AM2026.02.12V	V.L.D. (12.0.2.26)	-	Fuld tilståelse	-	-	Ikke væsentligt betydning	5	-	20 dage	-
AM2025.10.20B	Retten i Svendborg (20.10.25)	Under hovedforhandling	Fuld tilståelse	Trukket	-	-	-	3	-	Ingen
AM2025.08.14Ø	V.L.D. (14.08.25)	Under hovedforhandling	-	-	-	Ikke nævneværdig	-	Bøde	-	Ingen

Tabel 6: Kategori 6-sager, hvor der er ikke udmålt tilståelsesrabat

Nedenstående tabel 6 viser en oversigt over fremfundne sager, der er henført til Højesterets kategori 6.

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Kategori	Strafudmåling		
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politiet	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		Straf inden rabat	Straf efter rabat	Rabat
Sag 100/2024 (U.2025.3030 / TfK2025.236/ AM2025.05.15H2	H.D. (07.05.25)	Under ankesag i landsretten	Fuld tilståelse	-	-	-	6	16 år	-	-

Tabel 7: Sager, hvor tilståelsen ikke er omfattet af Højesterets kategorierne

Nedenstående tabel 7 viser en oversigt over fremfundne sager, hvor tilståelsen ikke er omfattet af de af Højesteret nævnte kategori 1-6.

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Domstolens begrundelse
AM2025.08.11V	V.L.D. (11.08.25)	Tilståelsen har ikke sparet politiet for en ressourcetung efterforskning, og der er tale om en begrænset ressourcebesparelse ved domstolene, hvorfor strafniveauet for overtrædelsen ikke kan fraviges.
TfK2025.433	V.L.D. (19.11.25)	Delvis tilståelse som kun i meget begrænset omfang har haft betydning for omfanget af politiets efterforskning i sagen, ligesom den må antages alene at have medført en mindre besparelse af ressourcer hos domstolene.
TfK2025.469	V.L.D. (01.12.25)	Sigtede har anket dommen til frifindelse, hvorfor tilståelse ikke er omfattet.
TfK2026.34	Ø.L.D. (07.01.26)	Delvis tilståelse af sagens forhold, som ikke medførte nogen væsentlig betydning for efterforskningen eller for afviklingen af straffesagen,

Tabel 8: Sagsområder ikke omfattet af Højesterets kategorier

Nedenstående tabel 8 viser en oversigt over fremfundet sager, hvor sagen / sagsområdet ikke har kunne medføre tilståelsesrabat. Sagerne er systematiseret efter sagsområde.

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Sagsområde	Domstolens begrundelse
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politi	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		
SS-1-2714/2025-NYK	Retten i Nykøbing Falster (03.09.25)	Cirka 26 år efter gerningen.[32]	Fuld tilståelse	X	-	-	Voldtægt og forsøg på manddrab	Retshåndhævelseshensyn taler afgørende imod strafreduktion
SS-2220/2025-HEL	Retten i Helsingør (20.10.25)	Cirka 5 mdr. efter start af efterforskning	Fuld tilståelse	X	-	-	Forsøg på manddrab og anvendelse af automatriffel på offentligt tilgængeligt sted	Retshåndhævelseshensyn taler afgørende imod strafreduktion
AM2026.03.24V	V.L.D. (24.03.26)	Under hovedforhandling	Fuld tilståelse	-	-	-	Blufærdighedskrænkelse, deling og besiddelse af seksuelt materiale af personer under 18 år, uberettiget fotografering, grooming, voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje med barn under 12 år og forsøg herpå og forsøg på andet seksuelt forhold med barn under 15 år,	Efter sagens karakter kunne der ikke ske en strafreduktion som følge af tiltaltes tilståelse
TfK2025.506 / U.2026.1290	V.L.D. (10.12.25)	Ikke fra start	Fuld tilståelse	X	-	-	Særlig hensynsløs kørsel som medførte 3 dødsfald	Efter sagens karakter kunne der ikke ske en strafreduktion som følge af tiltaltes tilståelse

[32] https://www.dr.dk/nyheder/indland/nu-skal-26-aar-gammel-sag-retten-11-aarig-pige-forsoegt-draebt-og-voldtaget

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Sagsområde	Domstolens begrundelse
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politi	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		
TfK2026.94	V.L.D. (24.03.26)	-	Fuld tilståelse	-	-	-	Seksuelle krænkelser mod børn	Efter sagens karakter kunne der ikke ske en strafreduktion som følge af tiltaltes tilståelse
AM2025.12.18B	Retten i Aalborg (18.12.26)	-	Fuld tilståelse	X	Delvis	Vis	Seksuelle krænkelser mod børn	Retshåndhævelseshensyn vil tale imod, at der gives tilståelsesrabat alene ud fra procesøkonomiske hensyn
TfK2026.95	V.L.D. (26.03.2026)	-	-	-		-	Andet seksuelt forhold end samleje med 13-14 årig	(…) karakteren og grovheden af forholdene taler imod, at der gives tilståelsesrabatalene ud fra procesøkonomiske hensyn.
TfK2026.109	V.L.D. (29.04.26)	Under hovedforhandling	-	-	-	-	Udbredelse og besiddelse af seksuelt materiale af personer under 18 år	Sagens karakter
TfK2025.456	Ø.L.D. (31.10.25)	Selvangivelse til politi samme dag	Fuld tilståelse	X	-	-	Grov vold	Efter forholdets karakter og grovhed var der ikke grundlag for at give tilståelsesrabat
AM2025.10.22V	V.L.D. (22.10.25)	Under afhøring	Fuld tilståelse	X	-	-	Grov vold	Sagens karakter
TfK2026.48	Ø.L.D. (05.03.26)	-	Delvis tilståelse	-	-	-	Vold	Retshåndhævelseshensyn taler afgørende imod strafreduktion

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Sagsområde	Domstolens begrundelse
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politi	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		
TfK2025.475	Ø.L.D. (12.12.25)	-	Fuld tilståelse	X	Ingen	-	Vold	Retshåndhævelseshensyn taler afgørende imod strafreduktion
TfK2025.471 / AM2025.12.01V	V.L.D. (01.12.25)	Under afhøring	Fuld tilståelse	X	Ingen	-	Restaurantionsvold	Sagens karakter kan ikke medføre strafreduktion
TfK2025.374 / AM2025.10.02V2	V.L.D. (02.10.25)	-	Fuld tilståelse	X	Ingen	-	Restaurantionsvold	Sagens karakter kan ikke medføre strafreduktion
TfK2026.7	V.L.D. (19.01.26)	Under hovedforhandling i 1.instans	Fuld tilståelse	-	.	-	Vold i nattelivet	Retshåndhævelseshensyn taler afgørende imod strafreduktion
TfK2025.412	V.L.D. (16.10.25)	-	Delvis tilståelse	-	-	-	Knivloven	Faste takster for udmåling af kortere fængselsstraffe og bøder
TfK2026.22	V.L.D. (28.01.26)	Under hovedforhandling i 1.instans	Fuld tilståelse	-	-	-	Spirituskørsel	Faste takster for udmåling af kortere fængselsstraffe og bøder
TfK2025.270 / AM2025.07.15Ø	V.L.D. (15.07.25)	Forud for hovedforhandling i 1. instans	Fuld tilståelse	-	Ingen	Ingen	Kørsel i frakendelsestiden	Tilståelsen har ikke en sådan styrke, at det kan føre til fravigelse af udgangspunkt om takstmæssig straf
TfK2025.300	V.L.D. (11.08.25)	-	Fuld tilståelse	X	Ingen	Begrænset	Overtrædelse af indrejseforbud	Tilståelsen har ikke en sådan styrke, at det kan føre til en fravigelse af udgangspunktet for straffastsættelsen, som lovgiver har forudsat for den omhandlede lovovertrædelse

Dom	Instans (dato for domsafsigelse)	Tilståelsens tidspunkt	Tilståelsens type	Tilståelsens betydning for sagen			Sagsområde	Domstolens begrundelse
				Fremmet som tilståelsessag	Besparelse hos politi	Besparelse hos anklagemyndighed / domstol		
SS-2667/2025-FRB / AM2025.06.30B	Retten i Frederiksberg (30.06.25)	Cirka 1 år efter sigtelse	Fuld tilståelse	X	-	-	Fremme terror	Retshåndhævelseshensyn taler afgørende imod strafreduktion
SS-1666/2025-VLR	V.L.D. (18.03.26)	-	Delvis tilståelse	-	-	-	Besiddelse af TATP og sprængning af hæveautomat	Sagen var af en sådan karakter, at der ikke var sparet ressourcer af betydning ved tilståelsen, ligesom hensyn til retshåndhævelsen talte imod, at der blev givet tilståelsesrabat ud fra procesøkonomiske hensyn,